

Thomæ Bartholini De medicis poetis dissertatio.

Contributors

Bartholin, Thomas, 1616-1680
Paulli, Daniel
Gödian, Heinrich

Publication/Creation

Hafniæ : Prostat apud Danielelem Paulli bibliopolam regium. Literis Henrici Gödiani, reg. & acad. typographi, M DC LXIX. [1669]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/yazjj2bz>

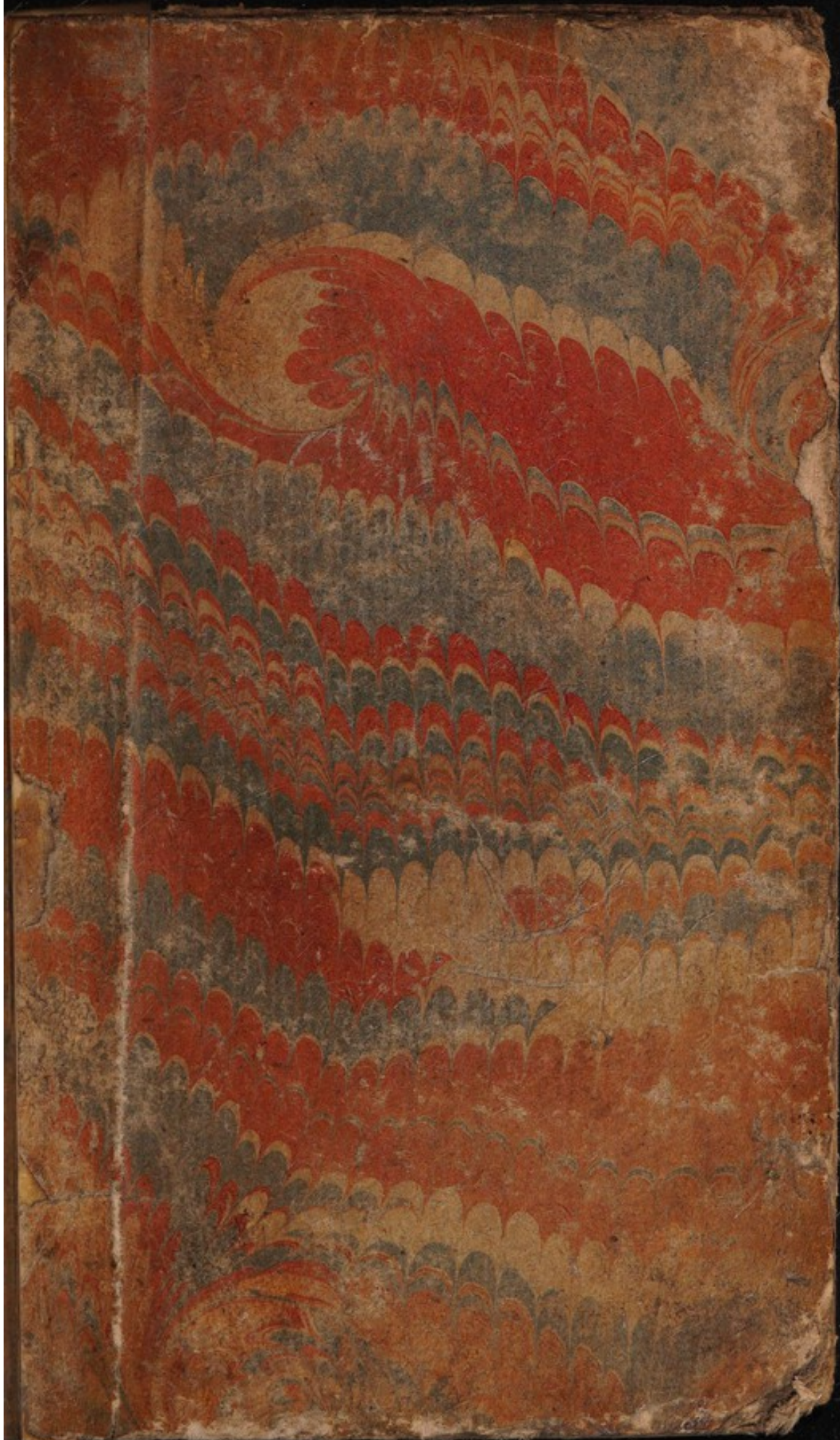
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

JURP 57.054/4

Z. 89.

BARTHOLOM, T.

Mut-
17

of

Z. 89

~~P. C. 27~~

~~A. C. 27~~

~~S. C. 27~~

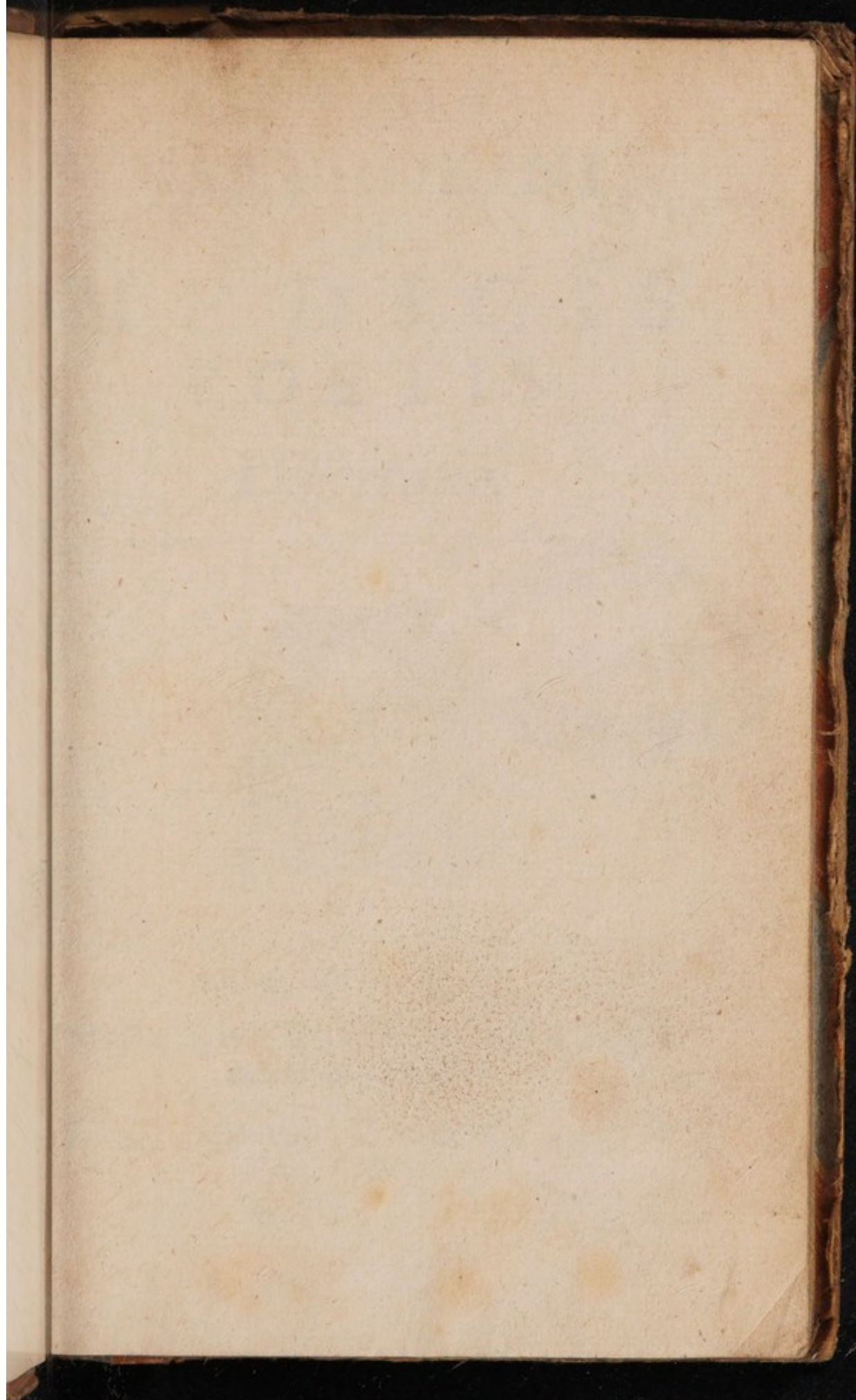
~~10-10~~

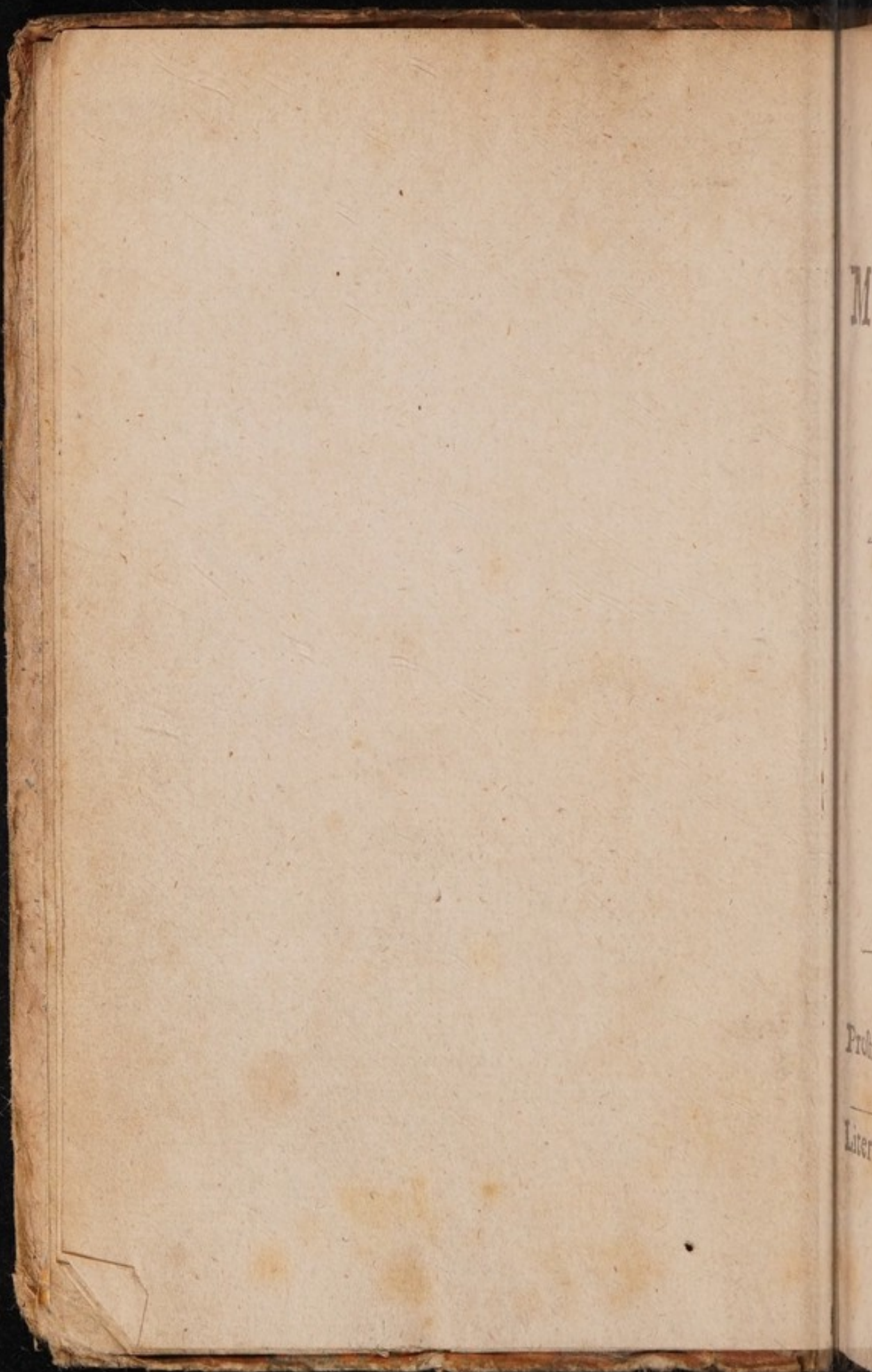
0-10-

B.

10

8.

M

Pro

Lat

THOMÆ
BARTHOLINI
de
M E D I C I S
P O E T I S
Dissertatio.

H A F N I Æ,
Prostat apud DANIELEM PAULLI
Bibliopolam Regium.

Literis HENRICI GÖDIANI, Reg. &
Acad. Typographi.
M D C L X I X.

216502

D
C
Per
U
Ergo
9

IN
Excellentissimi Viri
D. THOMÆ
BARTHOLINI
Dissertationem
de
MEDICIS POETIS!

Carmina per Phœbum Medicis, Me-
dicina Poëtis
Convenit, & nomen Phœbus utroque
refert.

Per BARTHOLINUM firmatur co-
pula, Vates,

Ut pariligressu, quique medentur, eant!

Ergo Parnassum meritò finxere bicol-
lem:

Quisque suo, *Medicus* statq; *Poëtæ*
loco.

f. Hafniæ

JAC. HENR. PAULLE

Sim. F.

Historiographus Regius

O M I S S A

suo loco
inferenda.

Pag. 101. lin. pen. adde: Refert *Plinius Valerianus* Medicus de R. Med. lib. 3. c. 57. & lib. 4. c. 38. Theriacam ap. insulam Coum in templo Æsculapii incisam fuisse in lapide ac versibus dedicatam 107, 19 adde: Evax Rex Arabum ad Neronem de simplicium effectibus scripsit, *Plinio* narrante lib. 25. c. 2. Ejusdem de Gemmis scriptum, olim à Poëta quodam non infeliciter carmine redditum ex Bibliotheca *Henrici Ramzovii* prodiit Lipsiæ 1585. 109, 1. adde: Medicus celebratur *Plinio* lib. 30. c. 4. 117, 16. adde: *Gaudenzio Merula* lib. 4. Memorab. c. 27. sic credimus, *Emilii Macri* qui putatur de Herbarum Viribus liber, est *Odoboni Medici*.

POE-

TH. BARTHOLINI

De

MEDICIS POETIS

Dissertatiuncula.

Poëseos studium non alios magis quàm Medicos afficit, si-ve utile expendas siue jucundum. Utroq; enim nomine se ad hoc mortalium genus demittunt apes imitati, qui in horto pulcros flores sectantur & dulcedine proficuos. Ne igitur inutili vel damnofo opere occupatos clamet invidia vel imperitia, si quando ad has studiorum amœnitates defleant, placeat utriusq; causam agere, Medicisq; Poëtas commendare vel legendi studio vel imitandi.

Cæterum si in Republica Platonis ver- saremur, exsilium paratum nobis prius foret quàm defensio. Ita quidem eam traducit vulgus. Sed immeritò. Neq; enim alii exinde *Dialog. 2. de Rep. eje-*

A

Etij

etiam, quàm Deorum pugnas, vincula Jupi-
 toni injecta, Vulcanum cœlo à Patre
 dejectum magno juventutis detrimento
 scribentes. *Homerus* sanè, honorificè
 potius demissus ab ejus Republica, vel-
 ut major civis quàm ut imperitis civibus
 prodesse posset, sicut censet *Ger. Jo. Vossius*
de Nat. Poës. c. 8. §. 5. Ideoq; un-
 ctus & lana coronatus fuit, ut homo
 Divinus. DIs enim hic honor habitus.
 Non propter Poëtarum mollitiem, quàm
 lanea corona significat, quemadmodum
 contra *Andr. Schottum* eruditè probat
Jo. Georg. Grævius Lect. Hesiod. c. 24.
 Tanto quippe in pretio *Platoni* fuerit
 Poëtæ, ut illorum adminiculis ardua
 quævis peragenda judicârit *Dial. de A-*
micit. quia nobis tanquam Patres atq;
 Duces sapientiæ sunt. Hos sequi vel imi-
 tari tutum Medicis & gloriosum, non li-
 bertate merâ, eaq; lege, quæ Poëtæ ea
 sibi licere putant, quæ videntur, ut *Lu-*
cianus jocatur *Quom. Conscrib. Hist.* sed
 certi ponderis certæq; mensuræ regulâ,
 quàm in carmine illi, hi sibi in remedio-
 rum formulis præscribunt, singulisq; pro-
 mo-

modulo vel personarum vel morbi admetiuntur. Numerus ubiq; utramq; paginam facit apud utrosq;. Nam, ut rectè *Aristides Quintil.* l. 3. de Musica ex versione *Morelli* loquitur; ars Medica omnia fermè per numeros & palpitatio- num perceptiones, & periodorum ty- porum proportionem repræsentat, qua- rum imaginum aliæ consonis respondent rationibus, tum duplo, ut febris terti- anæ, tum epitrito, ut febris quartanæ. Non fumum Poëticum venamur, sed Ju- nonem, sed Palladem, sed per omnia Poëtarum ingenia dispersi, Æsculapii fata & honores, certamenq; cum Hercu- le, quo immortalitate superiores, cum voluptate sectamur. Non aliis jucundius utiliusve ocia nostra interpungimus, las- sum visitatione ægrorum animum cor- pusq; refecturi.

Ne fabulis solis nos capi dicas, ex sin- gulis quædam libabimus, facem Medi- cinæ præluentia. Prodit primò *Home- rus*, ut Poëtarum, ita fabularum primus *Iliad.* λ. Hecamede Nectoris pellex sau- cio Machaoni medelæ potionem porri-

git, cui vinum Pramniū infundit, præterea atterit caseum caprinum æneo quodam instrumento, farinam caseo miscet, & cepe obsonii loco apponit. Hoc *Plato Dial. de Fur. Poët.* medicinæ artis iudicium vocat. Sed remediigenus ex militiæ rudioris necessitate desumptum, meretur non ab autore, sed Machaone liberato pretium, quem pastorem populorum, digno Medicis titulo, appellat non semel *Homerus* eodem libro *Iliad. XI.* Quid verò Machaoni sagittâ dextrum humerum vulnerato, potio ista profuerit, non satis liquet. Additur tamen, aridam illi reliquisq; sitim fuisse exemptam. Vulneraria igitur potio est credenda, à pulchricoma Hecamede propinata, & ab ipso Machaone approbata cum pretiosiora alia ad manus non essent. Ita ad exemplum fortè, vel propriâ experientiâ edocti villici nostri ad sedandam sitim caseum cerevisiæ miscent. Vulneribus etiam caseum commendant pleriq; ex vulgo, sed ferè cataplasmati formâ externè impositum. *Galenus l. X. simpl. Med.* Fac. est experientia, caseum vul-

nus glutinare, inprimis recentem seu mollem, quia reperiendi vim obtinet & leviter refrigerat. Similia tradit *Paulus Aegineta* l. 7. c. 3. Hinc adeo Veneti ex caseo glutinum vulneribus parare solent. Tumoribus quoque mederi superimpositum *Theodorus Medicus* in *Dietac.* XI. scribit. Caprinus autem caseus, quia crassior sicciorque huic scopo magis inservit. Nam ex *Aristotele* l. 3. *Hist. Animal.* c. 20. caprinum lac citius coit & spissatur, non modo quod plurimum habet caseum, sed quod squallidiorum. Farinae in vulnerum consolidatione primas deferunt partes, experti rerum. Triticeam Hecamedis fuisse suspicor, quia alba vocatur. Ea quoque interne in morfu cantharidum pultis more cocta commendatur *Scribonio Largo* *Comp.* 189. quoniam nostrorum quoque fide filiginis farina cum melle paria faciat, & hordeacea in ulceribus *Catoni* *R. R.* c. 157. probetur, sed externe. In Medicina Danorum *Domestica Diss.* 4. vulgi secretum propalavi in apostemate maturando, farinam nempe triticeam cum

frustulo cepæ & melle impositam. Cepam certè & mel recens primum hospitibus suis apposuisse Hecamede dicitur apud *Homerum*. Vinum Pramnium, quod crassum est, ac multum alit, non tam leniendæ sitis gratia datum, quam ut corpus nutriret, de quo videndus *Athenæus* l. *Deipn.* n. 8. Possem per alia non pauca *Homeri* excurrere loca, Medici lectione digna, nisi ad alios properandum esset. Parcior tamen in Græcorum lectione ero, ex quorum fonte & cerebro pleræq; fabulæ defluerunt, ut Romam contendam. *Hesiodum* illi secundum, mollissima dulcedine carminis memorabilem, præterire fas non est, quem vel ob laurum à Musis oblatam amant Medici, ut illa degustata vates prodeant, & futura in morbis prædicent. Ars verò ista prædicendi quanquam ad Prognosin in morbis oppidò necessaria foret Medico, dubito tamen an à lauru Hesiodi hauriatur. Jactat illam ipse *Ascræus*, sed vel invidia occultavit, vel non habuit. Neq; enim de aëre prædictiones vatem faciunt. *Lucianus* in *Diss.* cum *Hesiodo*,
absq;

absq; aqua Castalia, lauro & Delphico tripode se quoq; posse prædicere jocatur, quanquam vates non sit, eum qui obambulaverit nudus hyeme pluviente quoq; & grandinante Deo, febri algida non levi correptum iri, quodq; majoris est peritiæ vaticinandi quàm hoc, etiam calorem posthæc, ut verisimile sequuturum. Peritiam tamen rerum naturalium insignem monstravit in Fabulis suis Æsopiceis, quas illi attribuit *Quintilianus* l. 5. *Instit. Orat. c. 11.* unde animalium proprietates variaq; arcana eruuntur. Testantur id *Opera & Dies*. Ibi Oeconomiam in genere docet, demonstrante *Dan. Heinsio*, in specie Agriculturam & Navigationem. Inter alia, ætatum periodos tradens, ignem æthereâ domo sublatum maciei & morborum cohorti occasionem dedisse canit, ut epidemiorum morborum origines à caloribus cœlestibus deducamus, & seminibus, quæ *Lucretio* autore l. 6.

- - cum casu sunt forte coorta,
Et perturbarunt cœlum: fit morbidus
aer.

Ad alios Poëtas Græcos non vacat transire, numero quamplures, quos non ignoro, quia transeo, nec utiq; damno, ut qui dicere non desinam, esse in omnibus aliquid utilitatis pro Medico singulas Poëtarum paginas percurrenti.

Gestit calamus ad Latinos progredi magis familiares. *Virgilium* in hoc choro Principem, nemo sine pudore legisse non velit, vel *Homeri* gratia, ex cuius operis velut speculo formatum, rectè *Macrobius* ait, & fusius per partes deducit Lib. 5. *Saturnal.* ut nihil suavius sit cuiuscunq; artis studio addictus sis, quam duos præcipuos vates audire idem loquentes. De *Æneidum* libris ea censura est verissima. At in *Eclogis Theocritum* in *Georgicis Hesiodum* maximè est sequutus. In *Ecloga III.* ænigma occurrit ex *Floræ* deliciis.

Dic quibus in terris inscripti nomina regum

Nascantur flores: - - -

De hyacintho interpretes explicat, fabulosò fundamento, de quo *Plinius* l. 21. c. 11. hyacinthum comitatur fabula duplex,

plex, luctum præferens ejus quem Apol-
 lo dilexerat, aut ex Ajacis cruore editi,
 ita discurrentibus venis, ut Græcarum
 literarum figura Ai legatur inscripta.
 Hoc ultimum sequitur *Cl. Salmasius* in
 Exerc. Plin. nam hujus nomen inscri-
 ptum foliis præfert hyacinthi flos, *Ai, ai,*
 quæ etiam notæ luctus sunt. Ex *Ovidio*
 l. 10. *Metam.* illustrantur, qui videndus.
Laudatus Salmasius hyacinthum no-
 strum esse negat, in quo nullæ venæ dif-
 currunt ductibus suis illas literas efficien-
 tes, quibus nomen Ajacis signatur, aut
 luctuosæ illæ literæ *ai, ai:* esse potius gla-
 diolum à colore & lilii similitudine. Cui
 magno Viro forsan viam monstravit
Strabus Gallus in Hortulo. Lili-
 um purpureum ex *Cornario* censet *Job. Bauhi-*
nus l. 19. *Hist. Plant. Antiquitati con-*
sonus Amatus Lusitanus Comm. in l. 4.
Diosc. Enarrat. 66. duplicem hyacin-
 thum describit, primum vulgarem fiori-
 bus cæruleo purpurascens, alterum
 flores habentem rubentes, similem lilio,
 sed notis quibusdam emaculatum, de
 quo Poetas explicat: esse verò notas istas

en fion

in floribus hyacinthi repertas non quid eē
 literas veras, sed maculas qualdam ni-
 gras, ut in flore fabarum quoq; conspi-
 ciuntur. Utriusq; hyacinthi radices ex
 horto Imperatoris Turcarum erutas vi-
 dit. Dissimulare non possum quid mihi
 in mentem venerit cum primū de *Ma-
 ron*is ænigmate cogitarem. Non potui
 credere ex fabula ænigmatis petendam
 explicationem, sed ex re quadam passim
 occurrente, (sicut de puteo ænigma præ-
 cessit,) quam solemus verborum involu-
 cro tegere. De noto igitur & vero flore
 propositum fuit ænigma, non fabuloso,
 cui nomen Regium vulgo inditum, qua-
 lis est βασιλικόν recentioribus Græcis *Aetio-
 tetr.* 1. S. I. & *Simeoni Setho* dictum, seu
 ocymum, quod Regium adhuc apud
 omnes ferè nationes dici testatur *An-
 dernacus* Annot. ad l. 1. *Ægin.* c. 74.
 Aliis quoq; floribus ex Regibus nomen
 clatura imposita Regiæ palmulæ ex *The-
 ophra*sto dicebantur *Plinio* l. 13. c. 4. ab
 honore, quoniam Regibus tantum Per-
 sidis servabantur. Ab effectu *Consolida*
 Regalis, à floris majestate *Verbascum*
 nostris

nostris dicitur *Kongelys* / quasi lucerna
 Regia, quã etiã *λυχνίον* vocat *Dioscorides*
 l. 4. c. 104. ad lucernarum lumina aptam,
 unde *Lucernaria Marcello* c. 20. si anti-
 quitatem Græcam urgeas, ad *Dioscori-*
dem te remittam, qui l. 3. c. 116. lilium
κεϊνον βασιλικόν appellat. De *Ocymo* con-
 ecturam meam olim auxit, quod lauda-
 to *Anazorbeo* attestante l. 2. c. 171. si
 multum edatur, visum hebetet, de quo
 oculorum vitio agnos teneros fascinante
 am ante *Menalcas* fuerat conqvestus.
 Non rarò lippientes inficiunt alios. *Ve-*
tulæ, propter effluvia vitiosa, dolorem
 capitis junioribus accersunt. Sunt enim
 impropportionata ista effluvia, nec sine
 molestia per poros corporis recipiuntur,
 unde in illis subsistentia, dolorem effi-
 ciunt & solutionem velut continui. *Fa-*
scino vulgus superstitiosum adscribit,
 cum reapse sit infectio, comitantibus
 ex oculo alieno vel corpore dissimili ef-
 fluviis, quorum figura differt à figura
 corporis recipientis. Hinc à vi impri-
 mente, oculi fascinantium urentes di-
 cuntur *Persio* Sat. 2.

- - *urentes oculos inhibere perita.*

Tanta quoque creditur lupinis oculis inesse nocendi potentia, ut *Plinio* referente l. 8. c. 22 sed aliena fide vox homini ad præses adimatur. Unde *Eclog.* 9.

- - *lupi Mævum videre priores.*

Est enim ex *Plinio* & *Aliano* visus luporum acerrimus, ut in tempesta nocte vel silente luna lucis usura perfruantur. Observatum etiam nostris, astutum esse animal, ut si à canibus in villa prius nominideatur, interponat se inter villam & canes, hisque mox discerptis, ovilia nullo repugnante aggrediatur.

Varia alia in Principe Poëtarum Medicus offendit, quæ recensere opus non est, quia ad alium locum spectant. *Ecloga* X. circa finem *Juniperi umbra gravis* dicitur, gravi in saluberrimam arborem censurâ, quæ accensa serpentes fugat ex *Dioscoride* l. 1. c. 104. & *Plinio* l. 24. c. 8. Certè aëris infecti remedium usu inter nostros expertum est, sub cuius quoque umbra *Elias* Propheta innoxie delituit 1. *Reg.* 19, 4. 5. Ita verò olim creditum, ex *Dioscoride* apparet, quem *Fernelius* vide.

videtur sequutus l. 5. Meth. Med. c. 20. ut ramenta juniperi inter venena retulerint, quoniam *Dodonæus* Hist. Stirp. pempt. 6. l. 5. c. 4. emendatiora *Dioscoridis* exemplaria id neget habere, aut à quoquam veterum asseri. Imò *πῶθεν* in textu *Dioscoridis* per negativam, auctoritate *Suidæ*, interpretatur *Rhodius* Not. ad Scribon. c. 186. Ita tamen animis veterum inhæsisse, subindicat ea negatione *Dioscorides*, unde hausit *Virgilius*. In Georgicis fecundus est Poëta in usibus Medicis. Nam libro primo de signis tempestatum agit, secundo de vitæ rusticæ laudibus, tertio de pecorum pestilentia, quarto de Apum Republica, morbis, illorumq; remediis. In tertio pro canum cura traditur modus pellendi chelidros stabulis i. cedro odoratâ, cuius quoq; eundem usum cum thya incensa noverat *Homerus* Odyss. 5. confirmante *Plinio* l. 13. c. 16. cui certum est l. 24. c. 5. cedri scobe serpentes fugari. 2. galbano nidore, propter fœdum gravemq; odorem, quo nomine uterinis emplastris galbanum à Medicis commendatur, &

& Theriaces Mithridatiiq; Compositi-
onem ingreditur, quod cum cæteris in-
gredientibus ferarum moribus probe
conveniat, teste *Galeno* l. de Ther. ad
Pis. Mox gloriatur *Maro*, quasi Medici-
corum *παις*;

*Morborum quoq; te causas, & signa
docebo:*

Hæc ovium scabies ad Mulomedici-
nam seu Artem Veterinariam spectat,
in qua se Medicum Poeta præstabit.
Nam in causis recensendis antecedentes
præmittit, frigidum nempe imbrem &
horridam gelu brumam: deinde addit
qui conjunctæ causæ rationem habet, il-
lotum sudorem, & deniq; violentiam
hirsuti vepris. In singulis consentit *Co-
lumella* l. 7. R. R. c. 5. sed addit exigui-
tatem cibi, unde macies, quæ scabiem
facit. Ita & *Cato* R. R. c. 5. de fame & plu-
viis. Signa quæ promittit *Maro*, ante-
curationem negligit sui oblitus. Excusat
forsan eum metri necessitas, vel quod
per se nota signa crederet, vel ex sequen-
tibus aliorum morborum petenda. Sup-
plet verò ea *Columella* l. d. Sic enim in-
telli-

telligi scabiem ovilli pecoris: Vitiosum locum pecudes, aut morfu scalpunt, aut cornu, vel ungula tundunt, aut arbori adfricant, parietibusve detergent. In sanandis ovibus palliativam curam præmittit ablutione seu balneo aquæ dulcis, minus profuturam, quia solus *Elisæus* 2. Reg. 5. leprosum Naamanum aqua Jordana curat miraculosè, nisi remedia addantur ex fonte Pharmaceutico & Chirurgico. Ex Pharmacia, amurcam advocat, argenti spumam, viva sulphura, idæas pices, pingves ceras, scillam, helleborum, bitumen. Amurcam laudat & *Celsus* l. 5. c. 28. uti & sulphur pice liquida, (quæ idæa est,) mistum in scabie pecorum & hominum, ex quo *P. Vegetius* l. 3. Veter. c. 4. 71. & *Columella* l. 7. R. R. c. 5. idem remedii genus mutuati sunt, sed innominato autore, quod *Vegetio* proprium. Balneum ex oleo, sale & sulphure ad scabiem Medicis probatur. Spuma argenti seu lithargyros conveniens huic vitio remedium, quia desiccet, modica tamen adstringendi abstergendiq; facultate, ut docet *Galenus* l. 9.

Simpl.

Simpl. Med. Facult. qui capropter ad intertiginem femorum commendat, nosq; in erysipelate ejus experti sumus efficaciam. Huic argentum vivum alii in scabies substituunt, non æquè tutò. Scilla rectè additur, quia ex *Aegineta* l. 7. c. 3. desiccatur secundo ordine. Unde & furfures capitis, & ulcera manantia, vulneraq; in facie sanat, *Plinio* l. 20. c. 9. Helleboros graves pro utroq; accipere videtur *Maro*. Afferit enim *Galenus* l. 6. Simpl. Med. Fac. ad alphas, lichenas, psoras, leprasq; accommodos propter vim extergendi. Albi solius hic meminit *Columella* l. d. istiusq; usum maximè externum in scabie, impetigine & serpigine approbant Medici, quia mundificat & sanat. Summam tamen fortunam horum laborum ponit in manu Chirurghi, ut summum ulceris os ferro rescindatur, memor *Hippocratici* oraculi, quæ medicamenta non sanant, ferrum sanat, &c. Huc tamen non deveniendum censet *P. Vegetius* l. 3. Mulomed. c. 71. nisi vetustate scabies occalluit, tum enim obradendam vel eradendam seu abradendam veriùs ferro

ferro vel testis ad vivum. *Comella* l. 6. c. 31. papulas ferventissimo sole usq; eod frigile radi præcipit, quoad eliciatur sanguis, tumq; ex æquo miscendas radices agrestis herbæ, sulphurq; & picem liquidam cum alumine. Pro *agrestis* legit *Chisletius* l. 1. c. 11. *agrostis* h. e. gramen. vel *Bryonia*, quam *Dioscorides* l. 4. c. 184. *ἀγρωστὸν* vocat, vitii cutis, lentigini, phoræ, & lepræ destinata: vel filix, quam *Priscianus* Grammaticus l. 5. vocat *ἀγρωστὸν*, *Dioscorides* l. 4. c. 187. jumentorum cervicibus mederi scribit, nostris quoq; Veterinariis probatam.

In pestilentia pecudum describenda tam est accuratus *Virgilius*, ut si singula expendere accuratius vellem, opus foret proluxiori commentario. In *Æneidum* libris vix versiculus procedit, quin Medico esse possit utilis, ut Maronem vel Medicum fuisse crediderim, vel vatem ad omnia edoctum. Argumentum ipsum quidem, in quo cum Homero *Virgilius* occupatur tanto seculorum applausu, merè fictitium videtur. Prolixâ oratione id probavit *Dio Chrysostomus*, &

veterum confessione constat. In universum enim Græcorum historia pro fabulosa traducitur. *Juvenal. Sat. 10.*

*quicquid Græcia mendax
Audet in historia.*

Quintilianus de Clar. Oratorib⁹ Tacito adscriptis non permittit suas historias & Romana nomina Græcorū fabulis aggregari. Lucianus in Philopseud. Veteres illi, Herodotus, Ctesiasq; Cnidius, & ante hos Poëtæ & ipse Homerus viri celebres, mendaciis scriptis usi sunt, ut non solum eos fallerent, à quibus tunc audiebantur, sed ad nos etiam mendacium per manus traditum perveniret, in pulcherrimis versibus, metrisq; servatum. Trojæ verò obsidio & expugnatio fabulis quoq; annumerata. Cicero l. 2. de Divinatione: Quæ enim vita fuisset Priamo, si ab adolescentia scisset quos eventus senectutis esset habiturus? abeamus à fabulis, propiora videamus. Idem de Amicitia: Nec enim (ut ad fabulas redeam) Trojam Neoptolemus capere potuisset. Non aliter Lucianus Pharsal. l. 2.

• • • & fabula Trojæ.

Et

Et *Tacitus* l. 12. *Annal.* *Æneæ* historiam, aliaq; non procul fabulis, & de *Morib.* *German.* *Ulyssis* errorem longum vocat & fabulosum. Sine ambagibus rem eloquitur *Augustinus* l. 1. *Civ. DEI.* c. 4. *De Troja:* *Sed Virgilius;* inquit, *Poëtarum more, illa mentitus est.* Poëticum hunc stilum in historia Græca agnovit *Trebellius Pollio* in *Claudio*, ut alios jam silentio involvam. Quamquam verò hæc ita sint, tamen & fabulas novisse Medico expedit, quibus ægrorum subinde animos ducat, sapientissimis usitatas, si quidem & *Menenius Agrippa* plebem cum Patribus in gratiam traditur reduxisse, notâ illâ de membris humanis adversus ventrem discordantibus fabula. Medicus nec omnibus fabulis repugnat, nec omnibus acquiescit, quod *Philosophis Macrobius* l. 1. *Somn.* cip. dixerat. Fabulas à Poëtis discit, ut miles fingat, si quando vel ægri inobedientes vel mente laborantes sunt decipiendi. Mortuum se quidam credens, cibo omni abstinuit. Medicus alium subnavit habitu funerali vestitum, strenuè

cibo se implentem. Hinc alter, hujus exemplo inductus, quia mortuos vidit cibis indigere, ad cibum quoque sumendum se accinxit, viribusque receptis convaluit. Alius hypochondriacus ranas se ventre gestare suspicatus, à Medico delusus fuit, subditâ ranâ in pelvi post medicamentum purgans. Nuper in sene rustico, qui imprægnatum se catulis pervaserat: credulæ vicinæ, idem tentassem, nisi à flatibus turgere & murmurare ventrem rationibus meis concessisset. Est quoque ex re Medicorum, fabulis nonnunquam secreta sua involvere, ne plebejis & agritis innotescant, quod Chemicis certatim imitantur. Vetus hic docendi mos, ab ipsis Heroicis temporibus derivatus, quo nomine diligenter à Medico lectitandi Poëtæ, etiam qui inutilia cantare vulgo perhibentur. Pro fabula reputatur Argonautica expeditio, omnis historiæ Græcæ origo. Hinc *Apollonium Rhodium* inter Græcos, & *Valerium Flaccum* inter Romanos, Argonauticæ historiæ conditores, rigida censura perstringitur *Ludov. Vives* l. 3, de Trad. Disc. quod

nihil attineat eos legi, quasi nihil sit in quod tempus consumatur potius, ob argumenti levitatem. Non dubito tamen istos, non obiter mihi lectos, Medicis laudare, non carminis tantum vel dictionis gratia, quam improbare non potest *Vives* doctissimus, sed argumenti, quod prorsus Medicum, fabulæ Argonautarum & aurei velleris involutum. Ad chemiam omnia tendere *Suidas* autor est: aureum enim vellus, quod Jason & Argonautæ, Pontico mari in Colchidem profecti, unà cum Medea Regis Ætæ filia rapuerat, non fuisse ejusmodi, quale Poëtæ fabulantur, sed librum in membranis scriptum, qui continebat artem conficiendi aurum. *Daniel Sennertus* de Conf. & Diff. Chym. c. 3. *Suida* calculum adjicit, cum quadrent omnia aptissimè. Nam Draco ille vigil est Mercurius, quem sopire difficilimum, huic Aurum, quod Phasis in Colchide detulit, custodiendum traditur. Materia ista includitur templo Martis, id est, fornaci Philosophorum; custodes sunt tauri ignem spirantes, calor nimirum per gradus adhibi-

tus; Draconis dentes, qui in exercitum
 evadunt & se mutuis vulneribus confici-
 unt, est pugna materiae vasi suae inclusae,
 donec ad unitatem redigatur. Ita tandem
 arte Medicae medica Jason Medicus Dra-
 conem sopit, id est, volatile figit, & ex
 veneno utilem medicinam parat. *Mich.*
Majerus Aenigm. 223 equum Trojanum
 Maronis carmine celebratum, quo bello
 finis impositus, de subiecto artis Philo-
 sophorum interpretatur; aliorum au-
 thorum testimonio. Sic enim *Rhasis* in
 Epist. coopertorium Equi pallium no-
 strum album, & equus noster Leo fortis
 sub pallio coopertus. De chemia Argo-
 nautarum *Jo. Meursius* nonnulla habet.
 Not. ad Lycophron. p. 88. In aliis fabu-
 losis narrationibus veteres naturae ple-
 rumq; & Medicinae secreta condiderunt,
 quod inter alios *Natalis Comes* in My-
 thologia fusius est persequutus. De Aesculapio,
 Chirone, Vulcano aliisque res
 notissima, Medicinae, Chirurgiae & Che-
 miae originem designari. Fabula de Jove
 in pluvium aureum converso, Martis &
 Veneris in adulterio deprehensae, Satur-
 ni

ni à filio membris mutilati, & aliæ, ad chymix arcanas operationes trahi possunt. Myrrhæ originem *Ovidius* l. X. *Metam.* fabulâ explicat, cui sanè argumento, ut aliis Poëtarum, veritas subest, quanquam sola narratio sit fabulosa.

Ex Poëtis historicis delibare Medicus debet, condimenta inspersa *Silium* puto, & *Lucanum*. Apud hunc l. 6. *Pharsal.* illum verò l. 14. *Bell. Pun.* pestilentix descriptio extat cum causis, signis & symptomatis, sicut & apud *Virgilium* l. 3. *Æn.* *Lucretium* l. 6. de *Rer. Nat.* *Ovidium* l. 7. *Metam.* *Senecam* *Oedip.* Act. 1.

Serpentis squalentibus (vel squamosis) maculis ex corpore humano prodeuntis inter raras observationes meminit idem *Silius* *Italicus* lib. 2. cujus quoque in *Virgilio* l. 5. *Æneid.* indicium observamus, quem manes seu umbras demortuorum vana superstitione credidit vulgus, cum naturalem habeat causam, à *Photio* c. 245. *Biblioth.* adumbratam, quod sicut apes è bobus putrefactis, ex equis vespas prorumpere, atque ex asinis scarabæos progigni constat; ita ex humanis cor-

poribus saniei circa medullam confluunt
 & quadam concretionem facta serpentes
 reddi. De serpentis ortu è spinæ hominis
 mortui mali medulla vide *Ælianum* l.
 1. Anim. Hist. c. 51. De serpentibus
 quoque in humano corpore legi meretur
Gregor. Horstius Epist. Med. Sect. 6. &
 de iis responsum *Melch. Sebizzii*. Lupos
 visceribus suis colubrum fovere ex vena-
 torum relatione pro certo narrat *Cass.
 Barthius* Animad. ad Statii 4. Theb. à
 quo exanimentur, idque confirmare *Jo.
 de Clamorgan* Gallum c. 1. de Venat. lu-
 por. Hæc omnia ex feminibus propriis
 cum *Scaligero* Exerc. 59. Sect. 2. dedu-
 cit *Sennertus* de Cons. Chym. & Arist. c.
 12. Vermes, lumbricive varii generis
 passim in corpore nostro generantur in
 materia corrupta. In cerebro vivo non
 nunquam, qui deinde ex mortuo exeunt.
 Nobilis quidam Danus in templo nostro
 Hagesledano sepultus, dolore capitis
 confectus fuerat à verme longo, qui ex
 naribus mortui prodiit, & tumbæ ferali
 sua pyxide inclusus servatur in tumulo.
 similem in cerebro abscessum vermina-
 sum

sum Lutetiæ observavit *Guido Patinus*, à nobis descriptum Cenr. 1. Hist. Anat. 64. ubi & ejusdem generis plura exempla signavimus. In corde angvem bifidum flagellosum Londini detectum descripsit *Majus*, & ex eo *M. Aur. Severinus* l. de Abscess. Nov. obs. Alatum vermem Confluentiæ *Jo. Dan. Horstius*, amicus noster, in Manud. ad Med. Apud eundem *Silium* l. 3.

Antheus, celsumq; caput super agmina tollit.

Hujus enim cadaver desiccatum seu sceleton dicitur fuisse cubitum sexaginta, teste *Mela* l. 1. c. 5. & *Strabone* l. 17. vel cubitum IX. sicut emendat *Cl. Dausquejus*. Mira explorandi legitimam prolem ratio est per aspidem admotam, de qua *Silius* l. 1. & *Lucanus* l. 9. Pnyllorum genti assignata *Plinio* l. 7. c. 2. verè barbaræ.

Monstrosos partus, futuri belli Pharsalici omnia, consignavit *Lucanus* l. 1. qui se Anatomicum monstravit ea delineans quæ in extis Aruns vates *Thuscus* observarat, Amavi semper Poëtam,

Virgilio proximum. Placet igitur hanc
ejus in Anatome peritiam propalare
Lib. 1.

*Nec cruor emicuit solitus: sed vulnere
largo*

*Diffusum rutilo nigrum pro sanguine
virus.*

Sanguinis adulti vel corrupti indicium, sive pabuli vitio, sive cœli. Calidula enim erat tempestas, quod indicant terræ motus, incendia *Ætnæ*, faces cœli volantes, Cometes, fulgura. Unde pabuli cœliq; intemperie calida accensum animalium sanguinem credimus, & ipsos Romanos ad civilia bella inflammatos. Pagani verò ex naturalibus eventibus omnia imminentium rerum ignaro vulgo persuadebant. Virus vel pro sanie, ut interpretes reddunt *Scribonio* favente *Comp. 173.* vel pro sanguine, licentia concessa cepit *Lucanus*: sequitur enim de visceribus:

gelidoq; infecta cruore

*Plurimis asperso variabat sanguine
livor.*

Hic sanguis lividus viscera tetris, ut

loquitur, notis tinxerat putredinis indicium. Nam cum calida tempestate etiam humiditas comitabatur, unde maris inundatio. Talesq; notæ variegatæ in visceribus passim comparent, etiam in hepate, quod in aruspicina primam curam ad se trahebat, de quo statim noster:

*Cernit tabe jecur madidum, venasq;
minaces*

Hostili de parte videt. - -

Redolent hæc Anatomen Pagano- rum, qui plus ex alieno jecore sapiunt, ut ille loquitur, quàm ex suo. Dividebant verò aruspices jecur animalium, imaginatione potius quàm rei veritate, in duas partes, familiarem unam vocabant, hostilem alteram, illam sibi aut pro quo sacrificium offerebatur, hanc inimicis assignantes. Ex utriusq; partis colore, tabe, habitu, plenitudine, diminutione, fata suorum vel adversariorum divinabant. Utriq; parti suum caput tribuebant, de quo mox idem Lu-
anus noster:

*Ecce videt capiti fibrarum incre-
scere molem.*

Al.

*Alterius capitis pars agra & man-
cida pendet.*

De quibus qui plura volet, legat *Adir-
Turnebum* l. II. Adv. c. 27. & *Mart. de*
Rio Not. in Sen. & Com. post. Proprii-
verò vocabula hujus artis aruspicinæ ex
hepate & τεχνικὰ, ex *Hesychio* aliisque
Grammaticis explicat *Isaacus Casaubo-*
nus. Not. ad Capitolinum. Cæterum
Anatomen hanc ut fictitiam, ita vel sim-
plicitati illorum vel astu condonamus
miramurq; cum *Tertulliano* Apologeti-
c. 30. cum hostiæ probatæ sint penes Pa-
ganos, à vitiosissimis Sacerdotibus cum
præcordia potius victimarum, quàm
ipsorum sacrificantium examinarentur.
Neq; tamen id intentatum reliquit cru-
delitas, vel religio. De Gallis enim
scribit *Julius Cæsar* l. 6. Bell. Gall. qui
sunt affecti gravioribus morbis, quiq; im-
præliis periculisq; versantur, aut pro
victimis homines immolare, aut se im-
molaturos vovere. Vera scripserit, an
falsa, nolim cum *Verderio* Cens. in Auct.
disputare. Occupatus fuerit in bellis
Cæsar, ut in ritibus gentium accuratè in-

virere neq̄viverit : attamen barbaris
 indis hodieq̄; usitatum, ut defuncto ma-
 rito viduæ superstites se in rogam lu-
 entes præcipitent. Puerilia quoq̄; ex-
 a inspexerunt. De Heliogabalo enim
Æl. Lampridius. Cædit & humanasho-
 tias lectis ad hoc pueris nobilibus. Ha-
 rianus apud *Dionem* Antinoum immo-
 avit ut extispicio puerilis victimæ futu-
 a exploraret. Alias immolabantur pro
 aliis vicaria victima, ut de filia Aga-
 nemnonis narrat *Dictys Cretensis* l. i.
 Tales dicebantur Græcis ἀντίψυχοι, do-
 ente *Salmasio* in *Hist. Aug.* *Pacuvius*
 n fragm. Non.

*Regnum potior, conjugem mactō in-
 feris.*

Quæ de pulmonibus, corde, jecore,
 omento ex veterum Anatome tradit *Lu-
 anus*, confirmat *Seneca* Tragicus, quem
 deo ad has partes hic voco, ne à Medi-
 co abeat insalutatus. Quamquam ubiq̄;
 in Tragœdiis materiam nobis suppedi-
 tet, singulis tamen recensendis hoc lo-
 co supersedere cogimur. Illustris est in
Oedipo Act. 2, Sc. 2, Tiresiæ extispici-

na. Cor marcet ægrum penitus, ac mentis
 sum latet. *Lucano* l. d. cor jacet. H. ce
 Tam flaccidū est, ut ferè conspectum fugiat.
 Rectè latet, non abest. Quippe latere in pingvedine potuit, quod sus-
 picatur *Adr. Spigelius*, qui in Strutione
 camelo tantum adipem vidit, ut facile
 imposuisset astantibus cor ibi defuisse,
 quod aruspices aliquando promulgau-
 runt. *Plinius* l. 11. c. 37. Cæsari Dicta-
 tori quo die primum veste purpurea pro-
 cessit, utq; in sella aurea sedit, sacrifici-
 canti bis in extis defuit cor. Unde quæ-
 stio magna de Divinatione argumentan-
 tibus, potueritne sine illo viscere hostia
 vivere, an ad tempus amiserit? sine
 dubio, ad tempus abfuit, cum pingve-
 dine, qua immersum latuit, ab astutis
 sacrificulis, celerrima manu extractum.
 Quippe bovem eundem lustralem opi-
 mum fuisse, disertè *Valerius Maximus*
 l. 1. c. 6. §. 13. prodidit. Hæc sacra non
 aliter constabant. Decipiendi erant cre-
 duli & superstitiosi. *Julius Capitolinus*
 de Pertinace: eadem die immolante
 Pertinace, negatur in hostia cor reper-
 tum sequitur:

Et

Et felle nigro tabidum spumat jecur.

Tabe madidum *Lucanus* dixerat Ca-
 ore nimio facile jecur tabescit, & adu-
 ritur fel. Fel enim bubulum inter cale-
 acientia numerat *Hippocrates* l. de Loc.
 in Hom. & abstergendo ulceribus com-
 mendat idem l. de Ulcer. siccando vul-
 neribus glutinandis adhibet *Celsus* l. 5.
 . 20. Faucibus verò siccandis *Scriboni-*
s Comp. 68. uti & *Dioscorides* l. 2. c. 96.
 Hinc facilè accensum, corrumpit jecur.
 Tales boves cauti Sacerdotes ad sacrifi-
 cia sua eligebant, quos morbidos rerum
 arum haud imperiti, suspicabantur.
 Nigrum fel etiam in humana vesicula bi-
 ria p. n. inventum, atramenti colore
 observavit *Vesalius* in Examin. Obs. Fal-
 op. Tale vidit in palpitatione abdomi-
 nis *J. Bontius* Obs. Ind. 8. De Monacis
Rutilius l. 1. Itinerarii:

Tristia seu nigro viscera felle tument.

In arthritide & hectica simile notat
Platerus l. 2. Obs. & in febre maligna
Silgerus apud *Greg. Horstium* Epist.
 lect. II. p. 456. Omen grave imperio
 iud in jecore addit *Tragicus*:

capi.

capita paribus bina consurgunt toris
 ubi de capitibus seu protuberantiis
 hepatis venis loquitur, non imaginariis.
 Præter naturæ verò ordinem duplex ca-
 put, omine infausto, annotarunt quoque
 Historici *Livius* l. 27. *Plinius* l. 11. c. 37.
Valerius Maximus l. 1. c. 6. Certè de-
 lusi sunt Spectatores; nam jecoris par-
 tem dextram pro uno, sinistram pro al-
 tero capite ceperunt. Quale etiam ma-
 xima parte est bubulum jecur, quod hu-
 mano simile dicit *Aristoteles* l. 1. Hist.
 Anim. c. 17. reliquorum enim animalium
 jecinora in plures lobos distingvun-
 tur, qui totidem capita fingunt, in ho-
 mine & bove desiderata, nisi p. n. ut in
Anatome nostra docetur. Ex pingvedine
 aucta gemini capitis similitudinem
 advocat *Delrio*, quam potius obliterare
 dixerim. Forsan duplex jecur præter na-
 turam, sicut de leporibus *Bisaltius* scribit
Aristoteles l. de Mirab. Auscult. Abscon-
 ditum verò utrumque caput tenui mem-
 branâ cum asserit *Tragicus*, sibi minus
 constat, si enim absconditum fuit gemi-
 num caput, quo modo duplex visum.

Revera peritonæi membrana colligave-
 rat partem jecinoris utramq; , quam pro
 capite habebant. Ita abscondi jecoris
 caput in malam partem interpretaban-
 tur aruspices. Absconditur enim, verè
 non abest. Rectè quippe *Plinius* l. 11.
 c. 37. M. Marcello circa mortem, cum
 periit ab Annibale, defuit in extis: se-
 quenti deinde die geminum repertum
 est. Scilicet pro lubitu & rerum neces-
 sitate, modo deesse fingeant, obvela-
 tum membranâ, vel duplex monstra-
 bant caput, separatis membranis qui-
 bus vinciebatur. Hinc notanter *Julius*
Obsequens l. de Prodigis sub *Coss. L.*
Opimio, & Qu. Posthumio; cum immo-
 daret Posthumius in plurimis victimis ca-
 put in jecinore non fuisse ab illo inven-
 tum. Aderat, sed ille non invenit, si-
 ne imperitia sectionis, sive alio oculo-
 rum fascino. Limes obliquus secans,
 liâs fissum vocabatur, seu linea ficta ab
 aruspibus, exta secans in duas parti-
 culas, quod more Mathematicorum sibi
 credere putabant in cœlo circulos fingen-
 dum melioris doctrinæ gratia. Ad du-

plex verò caput imaginarium, duplex quoque, erat fissum, familiare & hostile. At præter necessitatem *Turnebus* l. 24. Adv. c. 18. distinguit familiare à vitallibus seductus auctoritate *Ciceronis*, ut advertebat *Delrio*. In cæteris quæ subnectit *Seneca*, Tragicum se probat, veræ huiusmodi historiæ aliqua falsa immiscens, quasi natura versa esset tota, mutatusque ordo viscerum. An pulmo in dextro non fuerat latere? Non memini locum mutasse, sed vel morbo consumptum, vel malè affectum. Clarius *Lucanus*:

- - - pulmonis anhelis
Fibra latet. - - -

Pergit ad cætera *Tragicus*:

- - - non molli ambitu
Omenta pingves viscerum obtendunt
sinus.

Quia fatiscunt. Adde viscera obtendunt omentis non potuisse, quia in animalibus dolore & tormentis ferè retrahuntur, ut verè latebras suas prodant, sicut canit *Lucanus*. Aliàs omento sacrificia sua operiebant Pagani, ut flammam facilius conciperent. *Persius* Sat. 2.

quæ

- - - quo pessime pacto
Tot tibi, cum in flammis junicum omen-
ta liquecant?

Catullus quoq; Epigr. 91. in Gellium:
Omentum in flamma pingve liquefa-
ciens.

Cur ranarum viscera inspexerint ad
beneficia, de quo *Juvenalis* Sat. 3. igno-
ro, nisi quod *Rubetæ* duo habere jecora
dicantur *Timeo* & *Neocli* Medicis
pud *Ælianum* l. 17. An. Hist. c. 15.
Nostro seculo ista inspectio multum lu-
is Anatomix attulit, *Malpighium*q;
ad Pulmonem vesiculas manuduxit. Ab
anatomicis ad Botanica transeamus.

Catullus Epigr. 45. à tussi frequenti &
rigida gravedine se recuratum in fundo
no gloriatur.

- - - ocymoq; & urtica.

Urticam huic usui quoq; destinavit
Criponius Comp. 96. &, quia multum
nuum sit partium, crassorum viscoso-
umq; humorum ex pectore pulmoneq;
ductioni *Galenus* l. 6. Simpl. Med. Fa-
ult. *Ocimum* quanquam veteres inter-
non ausi sint exhibere, ut fusè evincit

Plinius l. 20. c. 12. & *Galenus* l. 8. *Simplicius*
 Med. Fac. sequens tamen ætas defendit
 ut ad renes commendet *Apulejus* de
 Virt. Herb. c. 117. cardiacis *Sim. Setk*
 lit. β. 5. pectoris vitiis & phtisi in cibo
Celsus l. 3. c. 22. suspiriosis *Dodonæus* l.
 4. Pempt. 2. c. 11. Ut non dubitari
Mesues electuario de gemmis, & diamo-
 sci alefelengemisch seu ocymum citraa-
 tum miscere, quoniam Magnus nos-
Simon Pauli Quadrip. Bot. Class. 3. odo-
 rem ejus naturali, ut videtur, odio aver-
 fatus, aliis gratum, unicum manipulum
 florum tunicæ aut herbæ *Melissæ* tene-
 ræ integris fasciculis ocimi præferat.

Horatius l. Epod. 2. malvas corpori
 gravi salubres pronunciat, exoneraturas
 ventrem *Martiali* l. 10. Ep. 48. quocumque
 molles sint eidem l. 3. Ep. 88. At in all-
 lium nimis injurius videtur idem *Flacc-*
cus Epod. 3. quando cicutis nocentius
 vocat, duris tamen messorum iliis com-
 cedens. Venenis potius adversatur, &
 contagio. *Galeno* enim Theriaca rusti-
 corum est: l. 12. M. M. c. ult. *Macer-*
 c. 5.

Curat quos serpens, vel scorpius in-
tulit ictus,

Et nocui vermes triti pelluntur o-
dore.

Hanc ob causam ipso Persæ olim suas
culinas replebant. Fertur quoq; , *Sime-*
ne Setho attestante lit. 2. 13. si duo ve-
nena assumpserint, quod alterum horum
minus offendit qui allium post hoc gu-
stavit, quam alterum quicquid non est usus.
idem contingit, si duo à venenatis feris
perculsi fuerint. Contra pestem non va-
lere *Valescus de Taranta* l. 7. *Philonii*
roborat, quia supercalefacit humores &
corpus, & generat fumositates, & su-
percalefaciendo adjuvat ebullitionem
et sanguinem adurit, ex quo generen-
tur apostemata mortifera. Nodum ta-
men solvit *Manardus* l. 5. *Epist. Med.* 3.
moderatam quantitatem præscribendo.
Quia à vario aëre periculum infectionis
etuebatur, nautis olim familiaris erat
allii usus, etiam *Plauti* indicio in *Penulo*:

tu autem plenior

Allii, Ulpici quæ sunt Romani re-
miges.

C 3

Foro

Forſan *Flaccus* avidius allium comederat, naufeante ſtomacho, vel illi, occulto principio, adverſum erat, ſicut alii roſam fragrantiffimam ferre non poſſunt. Allium non paucos novi deteſtari. Mordax enim eſt. Sic *Prudentius* *de ſiſ.* hymn. 10. ridens *Ægyptios Deos*:

*Adpone porris relligioſas arulas,
Venerare acerbum cæpe, mordax allium.*

Inter foetida quoq; numeratur à *Plinio* l. 2. c. 7. Gentes quædam animalia etiam, aliqua & obſcœna, pro Diis habent, ac multa dictu magis pudenda, per foetidos cibos, & alia ſimilia jurantes. Ubi legit *Chiffletius* l. 2. dædalm. c. 5. *per foetidæ cæpas, & allia ſimiliaq; jurantes.* Venenatas plantas Theſſalia produxit, de quibus *Tibullus* l. 2. El. 4.

Quicquid & herbarum Theſſalia terragerit.

Herbas eas incantationibus cum carmine adhibitas indicat alibi, ſed eas malas eſſe. l. 1. El. 2.

Sola tenere malas Medæ dicitur herbas.

Etc

Et mox:

- - *hæc eadem se dixit amores
Cantibus, aut herbis solvere posse meos.*
Easdem ab effectu pallentes vocat l. 1.

El. 8.

*Num te carminibus, num te pallenti-
bus herbis*

Devovit tacito tempore noctis anus.

In Thessalia quippe magorum esse sedem veteribus creditum. Sufficit unus *Apulejus* l. 2. *Metamorph.* Reputans me media Thessaliæ loca tenere, quo artis Magicæ nativa cantamina totius orbis consono ore celebrantur. Unde ibidem natas herbas Magis inservientes, malas vocabant. De herbis hujusmodi magicis, à quibus excultæ, multa recitat *Plinius* l. 24. c. 17. An inter has allium fuerit, non constat, à *Canidia* venefica *Flacco* propinatum. Id scio, multas pro malis seu magicis habitas olim ab ignaris vel superstiosis, quæ naturali potestate ea efficiebant, quæ vulgaris ingenii homines admirabantur. Singulas non recensebo. Sola herba ab *Appollodoro* magicis annumerata apud *Pli-*

nium l. d. *æschynomene* dicta reliquass
 vindicet. Magica credebatur, quoniam
 am appropinquante manu folia contra-
 heret. Nostro certè seculo innotuit her-
 ba *Mimosa* dicta, quam *Basileæ* apud
Jo. Casp. Bauhinum, & *Patavii* apud *Jo.*
Veslingium, & in patria urbe vidi contra-
 hentem folia accedente, nec tangente
 manu. Notam herbam hanc olim fuisse,
 se, vero sit simile. Nimis enim auda-
 cter *Dodonæus* l. 1. *Pempt.* 5. c. 35. ut
Æschynomenen hanc *Plinius* impatien-
 tem vulgò dictam herbam, seu noli me
 tangere, esse evincat, pro *folius* legit *si-*
liquas, sine ullius codicis consensu. Fo-
 lia se contrahunt, nostrum tactum fugi-
 entia. Videndus de his *Clusius* in *Ex-*
oticis, *Jo. Bauhinus* l. 17. *Hist. Plant.*
 c. 27. *Guil. Piso* l. 4. *Bras. hist. Marcgra-*
vius Brasil. Hist. l. 2. c. 12. Felicem
Osmundæ facie *Virginianam* addit *Bo-*
dæus à Stapelen l. 4. *Com. in Theophr.*
 c. 3. Sed accuratissimum discrimen inter
 prænominatas plantas ratione tactus no-
 bis dedit *Floræ delictum Simon Paulli*
Quadrip. Botan. Class. 3. Nempe *Her-*
ba

ha viva omnem effugit tactum, quam
 etiam se contrahere vidit, ad subsilen-
 tis bufonis attactum; *Mimosa* ægrè fert
 se tangi quidem sed non adeo celeriter,
 nec contrahit neq; iterum explicat folia
 attacta, citra foliorum interitum; *Filix*
Indica tangi quidem se suffert, sed vidu-
 atur postmodum foliis, gangræna quasi
 correptis. *Pinahvizxihuil* Margravii,
 vel *Cocochiatl*, solo contactu minimo,
 vel afflatu humano se contrahit & mar-
 cessit. Magicis artibus hæc aliaq; fieri
 diceret rerum naturæ ignarus, in herbis
 & lapidibus vulgarem notitiam super-
 gressis. His similibusq; plantis Thessa-
 lici forsan campi abundabant, propter
 Magiam adeò decantati. Philtra Thes-
 sala cantibus magicis copulat *Juvenalis*
 Sat. 6.

- *quibus valeant mentem vexare
 mariti,*

Et solea pulsare nates -

Quæ forsan portenta Thessala vocat
Horatius l. 2. Epist. 2. Ex quibus com-
 posita sint, indicat *Phronesium* mere-
 trix *Plantina* Truc. Act. 2. Sc. 5.

- *fer huc verbenam mihi, thus &
bellaria.*

Et Virgilius Ecl. 8.

- *molli cinge hæc altaria vittas
Verbenasq; adole pingves, & mascula
thura,*

*Conjugis ut magicis sanos averteret
sacris*

Experiar sensus. - -

Quæ per partes repetit *Apulejus* in
Apologia. Verbenam ad amicitias po-
tentum captandas plures fingere *Ma-*
cer c. 66. narrat, sed irridet, meritoq;
anilia vocat. Virtus philtum optimum.
Verbenam in sacris usitatam ex *Terentii*
Andriæ discimus: Ex ara verbenas hinc
tollito. Deabus genethliacis dedicata.
Habere enim & plantæ suos Deos, ut
arbores. Nam *Phædrus* l. 3. Fab. 56.

- *quercus Jovi,*

Et myrtus Veneri placuit, Phæbolan-
rea,

Pinus Cybelæ: populus celsa Herculi.

Consentit *Plinius* l. 12. c. 1, nisi quod
Jovi esculum tribuat, & *Faërnus* pinum
Neptuno. Sed rectius *Phædrus*, quo cum
fovit *Claudianus* l. 2. Rapt. Prof.

Quercus amica Jovi &c.

De hoc argumento adeundus *Meursius* filius in Arboreto sacro. Myrtum pro verbena apud *Terentium* accepit *Donatus*, quia apud *Menandrum*, ex quo transtulit sua *Comicus*, *μυρσίνη*, seu myrtus legitur. De Pinu *Stattius* de Phryga *Idæa* l. 10. Theb.

- *quatit ille sacras in pectore Pinus,
Sanguineosq; rotat crines.* -

Pinus enim arbor in penetralia templi *Matris Deum* inferebatur, in *Attidis* memoriam, ut scribit *Arnobius* l. 5. *adv. Gent.* quia in hanc conversus fuerat. *Isiacos* pineis usq; ad perniciem pectus tundere cogebat *Commodus* apud *Æl. Lampridium* in *Ejus Vita*. Unde in virgæ extremo pinea est in manu *Matris Deum* *Isidæ & Attidis*, à *Laurent. Pignorio* in *Mens. Isiac. explicata*, & summum fastigium pollicis digiti insidet nux Pinea in altera manu. Virgam non sola *Mater Deum* sed & *Pallas & Mercurius* habuere. Magistratibus quoq; Romanorum propria, unde forsan ad Reges sceptrâ tranſierunt. Gubernandis equis *Nu- midæ*

midæ adhibebant, & litis dirimendæ gratia alii. Medici deniq; , ut de aliis taceam, Apollinis exemplo, virgam suam habuerunt. De qua *Statius* l. 2. Theb. de laico vulnerato:

*It tamen, & medica firmat vestigia
virga.*

Sive quod lassitudini ejus mederetur, ut exponunt *Glossæ Mstæ*, sive quod ex imperio Medici viveret. Ab *Æsculapio* seu virgam seu baculum mutuantur Medici. Nodosus ille fuit ramulis semiamputatis apud *Apulejum*, quod difficultas artis significatur, *Festo Pompejo* l. 9.

Quia in *Statio* *Papinio* versor, præterire non possum elegantem versiculum de aurium tinnitu l. 4. *Sylv. carm.* 4. v. 25.

*quod si tibi proximus hæret,
Non ego nunc vestro procul à sermone
recedo;*

*Certum est; inde sonus geminas mihi
circuit aures*

Tinnitum aurium illi excitari, de quo alicubi mentio fit, vetus est traditio. *Catullus* *Carm.* 52.

- *sonitu suo* pte

Tinniunt aures, - .

In Catalectis *Virgilii* legitur :

Garrula quid totis resonas mihi nocti-
bus auris?

Nescio quem dicis nunc meminisse
mei.

Confessione *Plinii* l. 28. c. 2. absentes
innitu aurium præsentire sermones de
re, receptum est. Nihil inter vulgus no-
trum hac credulitate communius, ratio-
nis ignarum, in qua tamen laborant in-
genia. A scopo aberrant qui mutuam
quandam affectionem patientis cum a-
gente, sine ullo effluvio aut medii mu-
tatione hic somniant. Propior vero est
Gevarcius Not. ad Stat. opinionem hanc
manam & vulgi persuasione inductam
esse; tinnitum enim oriri ab humoribus
cerebro defluentibus, qui si ad aures
descendant, tinnitum talem gignant, si
ad oculos supercilii subsultationem,
quam etiam inter omnia vereres retule-
runt. Non tamen ab humoribus solis de-
ducendus, sed humoribus flatulentis,
qui insitum auris aërem commovent.

Mo-

Moventur illi in hypochondriacis & frustis
 amore percitis, assidua meditatione recedente
 amata; hinc sibi fingunt ex tinnitu pro
 nosticum, quod prorsus ad casum fortu
 itum spectat. Nihil per se præfagitt
 quia à causa necessaria dependet
 qua adeò afficiuntur nonnulli, ut fre
 quentiozem tinnitum aurium sentiant
 in capitis præsertim affectibus. Superco
 lli subsultatio ejusdem est generis, quæ
 in palpebris potius admiserim, à flatu
 vel humiditate acri à cerebro vel vassis
 depluente. Similis est lagophthalmia
 convulsio nempe palpebræ, & tremor
 mor ejusdem. Naturali consuetudine
 amicus quidam semper oculis connivet
 qualem affectum etiam mater hypochon
 driaca fuerat perpeffa. Ab arteriis pulsant
 tibus sonum excitari in auribus vehe
 mentiozem, si quis cubet in aurem ali
 quam, docent Medici, experiuntur lai
 ci, quem situm ferè eligunt qui altius co
 gitationibus indulgent. Perforatio ma
 stoidis apophyseos à *Riolano* in *Enchei*
rid. Anat. l. 4. c. 4. proposita, ut detur
 exitus spiritibus ibi tumultuantibus,
 fru

frustranea est, & periculosa. Illud, quia
de novo regeneratur, hoc, ne una im-
plantatus aër expiret.

In *Flacco* insignem & morborum &
medendi peritiam annotabo antequam
ad alios secedam. Lethargi & veterni
urationem in vigiliis ponit 1. *Epist.* 1.
& *Sat.* 3. l. 2. ne nimio ocio vel somno
orpescant prorsus, aut hydrops oriatur.
Quomodo autem lethargo laborantem
varum excitare possit Medicus multum
veler atq; fidelis in *Satyra* dicta docet:

- Mensam poni iubet, atq;
*Effundi saccos nummorum, accedere
plures*

*Ad numerandum. Hominem sic eri-
git. Addit & illud,*

*Ni tua custodis, avidus jam hæc aufe-
ret hæres,*

Men' vivo? ut vivas igitur, vigila. -

Lethargum, Veternum & Hydropem
pro eodem genere ægritudinis usurpari,
non Medicus *Petr. Nannus* l. 4. *Miscell.*
scribit, quanquã *Horatii* Epistola id non
vincat, quippe & hydropico vigiliæ
rosunt, ut lethargo. Idem *Flaccus* libr.
de

de Art Poëtica, verum purgandæ bilis
tempus prodidit:

*Qui purgo bilem sub verni temporis
horam.*

Æstatis principium intelligit, quo
æquinoctium vernum sequitur. Hoc
tempore etiam *Hippocrates* 4. Aph.
superiorem ventrem potius φαρμακένειν ju-
bet, idq; *Galeno* in Comm. docente,
quia per id tempus humor exsuperam-
bilis est flava, & universa natura anima-
lis propter calorem ambientem sursum
magis movetur. Vomitus autem leviter
præcipitur, quo pura bilis educitur. Ad
hæc de curatione fluxæ bilis agi, non de
præservatione, quæ fit revulsione ad im-
testina, locum naturalem, rectè monent
Petr. Castellus l. 1. Emetic. c. 11. Ita
quæquam Medicus non fuerit *Horatius*
Medicorum tamen præcepta sequutus
est, quæ meliores Poëtæ servanda siva-
dent.

Hinc parœmia elegans apud *Phæ-
drum* Augusti Libertum Lib. 1. Fab. 14.
de Sutore Medico:

Quanta putatis esse vos dementiæ,

Quæ

*Qui capita vestra non dubitatis crede-
re,*

*Cui calceandos nemo commiserit pe-
des?*

Symposius Poëta de papavere, malva, eta, cucurbita, cepe, rosa, lilio, ture, myrrha, ænigmata proposuit varia, quæ apud illum legi possunt, quæq; ad illa novit *Josephus Castalio*.

Ex *Manilio* *μελοθεσίαν* addiscimus, h. e. in væ membra unumquodq; signum cæeste jus habet, magni in medicina momenti, ut dignoscatur, venam in brachio non esse tundendam, si Luna sit in geminis, quia brachia creduntur esse in tela Geminorum. Has *μελοθεσίας* dupliciter considerari monet *Joseph. Scaliger*

Not. Manil. aut *ἐν ολοῖς σημείοις*, aut *ἐν μοιροῖς*; illam hic *Manilius* l. 2. hanc pater priscus ille Ægyptius Necepho traivit. Insaniam hanc vocavit *Leo I. Pape*, Decret. Epist. ad Turbium, agrè fens DEI imaginem hominem in tanta se obligatione siderum. Certè quanam ratio nulla ejus dari sufficiens possit, & non rarò fallat eventus, scire tamen

expedit in gratiam curiosorum, qui vena-
nam secant & alvum sollicitant certo
derum positu. Rationem non video, cui
aries capiti, taurus collo, pisces pedibus
&c. respondeant. Caput nostrum cornu-
tum non est, nec collum taurinum, nec
pedes, qui corporis molem sustinent
molles. Brachia duo si geminis tribu-
untur, cur aures, oculi, renes, pulm-
ones, testes, quæ duplicitate gaudent
eisdem geminis non subsunt?

Ad *Juvenalem* si regrediamur, multa
Satyra XV. nobis offert ruminanda. *D*
Ægyptiorum enim superstitione in fingentibus
dis Diis ex horto irridens, abstinentiam
illorum taxat, quod & herbas & animalia
in esu parcant, ex quibus tamen utile
alimentum corporibus nostris sumitur
contra illa concedant, v. g. carnes hu-
manas, ex quibus morbi pullulant. Cre-
dunt primò:

Porum & cepe nefas violare, ac frangere morsu.

Ex *Prudentio* eadem supra narra-
mus, cui cepe acerbum vocatur, & mor-
tiferum dicitur. Ita *Persius* Sat. 4.

tunicatum cum sale mordens
Cape, &c

Huc spectat *Symposii* Ænigma 44.

Mordeo mordentes, ultra non mordeo
quemquam,

Sed sunt mordentem multi mordere pa-
rati,

Nemo timet morsum, dentes quia non
habeo ullos.

Deinde lanatis animalibus abstinet
 omnis Ægyptiorum mensa, quasi religio-
 ne Pythagorica. Solas Lycopolitas ex-
 cepit *Plutarchus* l. de Isid. & Osirid. om-
 nem prorsus carnem mactatam in esu
 damnat *Porphyrius* l. de Abstinencia &
 inter Christianos hodieq; Cartusiani
 Monachi, carne omni abstinent. Ægyp-
 ti solis ovibus parcebant, ne forsitan gen-
 terire sinerent, quo consilio Britannii
 tempore Quadragesimali agninã etiam
 nunc inter vetitas carnes habent. At hor-
 rendum, quod sibi licere putaverint,
Carnibus humanis vesci.

Supersunt inter barbaros Indos adhuc
 Anthropophagi, & olim apud quasdam
 gentes, teste *Petronio* in *Sate* scimus le-

gem servatam, ut à propinquis suis com-
 sumerentur defuncti, adeò quidem, ut
 objurgaverint ægros frequenter, quod
 carnem suam facerent pejorem. Necessi-
 tate quadam in obsidionibus idem edulli
 genus eligi, omnibus notum. Exempla
 passim prostant. Apud veteres, Saguntini
 oppressi ab Annibale, humanas edere
 re carnes. Petavii idem fecerunt in ulti-
 ma fame, nec quicquam aliud, judicio
 laudato *Arbitro*, in hac epulatione ca-
 ptantes, nisi tantum ne esurirent. Eodem
 narrante, cum esset Numantia à Scipio-
 ne capta, inventæ sunt matres, quæ liber-
 rorum suorum tenerent semesa in sinu
 corpora. Alii hospites hanc aliis carni-
 bus, lucri gratia, ob saporis suavitate
 substituunt. Id memini in Gallia factum
 in artocreate, quod per pediculos de-
 mum detectum. *Galen*i quoque tempore
 comperti sunt hospites & coqui com-
 plures, qui humanas carnes pro suillis
 venderent, tametsi qui eas edissent, null-
 lum omninò discrimen perceperint.
 Quin testatur idem l. 10. *Simpl. Med.*
Facult. audivisse se narrantes viros fideles
 dignos

dignos sese in diversorio publico jus es-
 tasse delicatum cum carnibus suavissimis:
 cæterum cum jam penè saturi essent,
 invenisse digiti partem anteriorem. Sed
 & in ipso facinore homines maectantes
 deprehensos, non ita multò post refere-
 bant. Crudelia ista facinora quis non
 detestetur? Quamquam verò suavis is vi-
 leatur cibus, luis tamen veneræ inde
 originem advocat *Floravantius* Empi-
 ricus lib. 1. de Capricc. Medicinal. c. 27.
 quia in obsidione urbis Neapolitanæ
 456. clanculum, ciborum penuriâ,
 mortuorum carnes variis modis præpara-
 tas tam obsessi quam obsidentes come-
 derant. Didicit quoque experientiâ in ani-
 malibus, porco, cane, milvo, ave &c.
 corrumpi, pustulis turpari, doloribusque
 cruciari, si carne suæ speciei alantur.
 Quæ si vera sint, mirum non est, quod in
 India familiaris hic sit morbus, ex qua in
 Europam migrasse creditur, quia carni-
 bus humanis vescuntur barbari. An sa-
 nis sit tuta fides *Floravanti*, non ausim
 dicere. *Fr. Valleriola* l. 3. Obs. 2. de-
 ceptum inde quendam sumto elleboro

conqveritur. Porcos in porcorum mor-
tua corpora debacchari sine noxa obser-
vamus, ut de aliis nihil loquar. Suspi-
cor veneni alicujus admixtione infectas
fuisse carnes. Enimverò exfectis captivo-
rum cætorum cordibus, veneno imbutis,
in aqvas immisissis, à Tartaris, primo Plin-
ciam ortam & plures periisse refert *Spon-
danus* ad Ann. 1287 & non ita pridem
Joachimus Pastorius l. 2. Flor. Pol. c. 144
in historia Lesci Nigri.

Persius Sat. 3. febrem descripturus, à
neglectis Medici præceptis Symptoma-
ta mala insecuta tradit. Jussus requiesce-
re, tertio die pulsu moderato, & vinco
abstinere & balneo, surrexit, vina sur-
rentina bibit, turgidasq; epulis lavit.
Hinc pallet, lutea pellis à bile diffusã
surgit, albusaqva intercute venter, fœ-
di sulfureiq; anhelitus, tremor manuum,
dentes reiecti macie, vomitus pulmen-
tariorum & tandem ad mortem unctus
& pollinctus. Ibidem *Persius* molles ju-
venes a parsimonia alienos detestari que-
ritur betam & olus & farinam populi cri-
bro decussam. Betam plebejam vocant,
raden

radentem fauces, utilem tamen, si sapu-
 issent, pigro ventri, quem desidia efficit.
 Hinc fabrorum prandia hæc dicuntur
Martiali l. 13. Ep. 13. quia betæ emolli-
 unt ventrem igne torridum. Vel sanè
 ulcus in ore putre abstergere & digerere
 potuissent ob nitrosam facultatem illis à
Galeno concessam l. 8. Simpl. Med. fac.
 De olere & pane cibario miror juvenis
 insanam gulam, qui dixitq; fecitq; quod
 ipse

*Non sani esse hominis, non sanus ju-
 ret Orestes.*

Durum olus vocat, quod molle *Plini-
 us* l. 27. c. 8. lene *Scribonius* c. 99. leve
Marcellus c. 30. minutum *Celsus* l. 2. c.
 30. ex mollientibus compositum, urtica
 nempe, lapatho & malva apud *Scribo-
 nium* l. d. velex lactuca aliisq; ab *Apicio*
 l. 3. Rei Cul. c. 13. descriptis. Non mi-
 rum tibi, insane juvenis, durum esse,
 quia positum argente catino. O stulte!
 subjice ignem ut coqvatur ad mollitiem,
 vel consilio *Flacci* l. 2. Serm. 6.

*Uncta satis pingvi ponantur oluscula
 lardo:*

D 4

yel

vel deniq; piper, oleum, vinum aliaq; a
 dito ex præscripto *Apicii* l. d. Quia ægri
 es, olus tibi pro medicina erit. Ita *Plautus*
Captiv. A. I. S. 2.

*H. Multis oleribus. P curato agra
 domi.*

Panis ex farina populi cribro decussus
 cibarius seu confusaneus, reliquis præ
 ferendus, licet admixti sint furfures
 cura sanitatis. *Simeonis* enim *Sethi* ob
 servatione lit. ♀. minus obstruit, & facit
 lius per alvum secedit, quia furfures, co
 facultatem detergendi, intestina irritant
 ad dejectionem. Hinc vegeti & robu
 sti qui eo vescuntur, minusq; morbo
 obnoxii.

Cum hac occasione panum pinsend
 rum ad *Plautum* transire possimus, lubee
 de Pistoribus nonnulla afferre ad eum ill
 lustrandum. Varia pistorum genera re
 censet in *Captiv. A. I. Sc. 2.* sed militariū

*Multis & multigeneribus opus est tibi
 Militibus, primum dum opus est pistori
 riensibus.*

*Eorum sunt genera aliquot pistorien
 sium.*

Opus

Opus paniceis, opus placentinis quoque

Opus turdetanis, opus est ficedulensibus.

Act. 4. Sc. 2. adduntur pistorum scrophipasci, qui alunt furfuri fues. Ipse Plautus vel Pittor dicitur, vel pistori operam locasse. De eo verò verba fieri negat Fab. Strada Prolus. Acad. l. 3. Præl. 2. Plaut. qvi panes publicè conficiat, aut vehales exponat, hoc enim genus artificum Romæ non fuisse Plautino ævo discimus ex Plinio l. 18. c. 11. Pistorum Romæ non fuerunt ad Persicum usq; bellum, annis ab urbe condita super quingentos octoginta, ipsi panem faciebant Quirites. Mulierumq; id opus erat, sicut etiam nunc in plurimis gentium. Maxime in Codice Chisletiano feminas solas excludit. Plinio quidem de mulieribus advertebatur Plutarchus in Quæst. Romanis, narrans post raptum Sabinarum pace restituta id quoque in pactis scriptum fuisse, mulierem Viro Romano neq; molere neq; coquere. At Marc. Zuer. Boxhornius putat hoc pactum diu non esse servatum, quia dicit antiqui-

pus &c. Rectius de opsoniis, non panis
 ex mente textus Græci, accipiendum
 Sequentibus seculis publicum Pistorum
 fuit Romæ Collegium, certo pistorum
 numero definitum, sicut & apud nos in
 usu est. A tutelis illi excusantur ff. *ca*
Excusat. tit. 1. l. ult. si modo per semet
 pistrinum exercent. Pisebant enim
 farinam in pistrino, *Plinio* docente, am
 te molarum inventionem. Urbici Pisto
 res eadem lege §. 1. à Collegarum quo
 filiorum tutelis excusabantur, ea tamen
 cautione si non haberent in urbe fixum
 domicilium. Militares Pistores alii erant
 quos sequi militiam prohibuit *Pescennius*
us Niger, bucellato pane iubens milite
 tes & omnes contentos esse, *Spartianus*
 in *Vita Pesc. Nigr.* Biscoctum hunc fuisse
 panem *Salmuth* ad *Panciroll.* Deperdit
 Tit. 52. suspicatur, dictum Nauticum
 in longis peregrinationibus etiam nunc
 usitatum, quem male ingratisimum ciu
 bum, famelicis tantum proprium, ap
 pellat *Bryerinus* l. 6. *Rei Cib. c. 10.* In
 ter delicatos enim numerat *Athenæus*
 quos tamen aliter paratos credit *Lud.*
 Non

Plinius l. 1. Rei Cib. c. 6. Certè stoma-
 cho militum nautarumq; roborando val-
 è appropriatus est nauticus. *Plinio* enim
 22. c. 25. sistit alvum. *Theodoro* Me-
 dico in Diæt. c. 2. exsiccat. Freqvens in
 medicina est *Plinio Valeriano* l. 1. c. 5. *The-*
doro Prisciano l. 2. p. 1. c. ult. *Gariopon-*
is l. 2. c. 16. Quo in pretio sint, & quo
 modo similes conficiantur apud Norwe-
 gos, in *Med Dan. Diss.* 6 diximus. Pa-
 nem rubidum *Plautus* vocat *Casin.* Act. 1.
 c. 6. malè, parum coctum ex *Festo* *Ja-*
vis Doussa explicat. Torretur enim in-
 ar biscocti. Ita quippe *Comicus*:

*Una eadepol operâ in furnum calidum
 condito, (ra.*

Atq; ibi torreto me pro pane rubido he-

Quid rarus venter sit *Plauto* in *Prol.*
Pseudol. exponit *Chifletius* l. 1. dædalm.
 8. nempe venter famelici, quia velut
 orrasus est & divulsus ob alimenti penu-
 riam & suctionem. Ex *Lucillio* l. 15.
 apud *Festum* & *Nonium* id illustrat:

*Gallam bibere, & rugas conducere
 ventri.*

Propter adstringendi vim galla ven-
 trem

trem coarctat. De eadem media in Pseudodolo Act. 3. Sc. 1.

Cras mihi potandus fructus est fullonius.

Quod de galla quidam, nonnulli de virgis ulmeis quibus excutiebant vestimenta fullones & servi verberabantur alii denique de vino aspero & nigro interpretantur. De somno meridiano controuersiam inter Medicos diu agitatam dilimit Simo senex *Mostell. A. 3. Sc. 2.*

Non bonus somnus est de prandio.

De prandio, h. e. vix absoluto prandio; ita enim particula *de* accipienda sicut apud *Ciceronem* l. 8. *Epist. ad Att. 66* & *Terentium Adelph. A. 5. Sc. 3.* de nocte, pro extrema nocte legitur. Spatium autem, si intercedat, damnari non potest, praesertim in senibus, aestatis tempore. Ita *Varro* l. 1. *R. R. c. 2.* in somno meridie aestivo die si se non diffinderet, vivere non posset. De quo loco videndus *Scaliger* in *Notis*, & *Victorius* in *Explic. suar. Castigat. Liber- tis* idem indulget *Alphenus L. Medicus* 26. ut acquiescerent meridiano tempo-

e. Præter & decorum & valetudinis
 commodum *Catullus* Carm. 33. pransus
 acens & satur supinus, ad Iphithillam
 optat venire meridiatum. Quod in ob-
 cœnis erat; cum ea consvescere deside-
 abat. *Celsus* l. 1. c. 2. longis diebus me-
 ridiari potius ante cibum svadet, sin mi-
 nus, post eum; quam lectionem contra
Casp. Hofmannum somni meridiani fau-
 orem l. 5. Instit. c. 32. autoritate *Hip-
 ocratis* nostri in *Notis* ad *Celsum* defen-
 dimus. Infinita alia ex *Plauto* excerpi
 possent, de corde lienoso *Cas. A. 1. S. 7.*
 De morbo qui sputatur *Captiv. A. 2. S. 7.*
 & hujus census plura, nisi properandum
 esset.

Apud *Terentium* *Adelph. 5. S. 3.* inter
 cœnas recenset Demea, meridie ipso
 stipulam colligere, quia nativâ faciei
 pulchritudine vitiatâ, tam atra redditur
 quam carbo est. Alibi *Geta Act. 3. Sc. 2.*
 Syro minatur.

*Sublimem medium arriperem, capite
 primum in terram statuerem,*

Ut cerebro dispergat viam:

Gravis indignatio, sed sine effectu fu-
 tura,

tura, nisi vis magna accesserit. Pro luciditate enim habent pueri capite niti sublatis pedibus. Tam fluidum non est cerebrum, ut inversum diffluat viis sinibusve obstructis, nisi morbo affectum concidat, eluaturque contusione. Hujus singularis exemplum memoriæ posteriorum tradidit prædium Nobili & splendido *Rosencranzii* de Fgholm, Fautoris magni, non genere minus quam literis clyti, servus stabuli 24. annos natus C. 1666. mense Majo percussus ab equo calce in dextro bregmatis osse, cranium contractum & apertum ostendit. Horum erat à meridie quinta. Noctem sequentem supervixit, magno cum capitis dolore & vomitu molesto, rationis compos. Mane in agone constituti nares cerebrum molliusculum stillarunt insigni copia ad libras duas & amplius. Omni ita cerebro evacuato expiravit, quasi ille qui apud *Comicum* per nares oculos munxit. Nisi me fallit conjectura, vehementi concussione cerebrum in se conciderat. At cur per nares profluxerit, rationem non video, nisi os ethmoides fue-

it p. n. patentius iusto. Conjecturam
 meam auget, quod sanus ille quasi per
 cerebri vires loqueretur. De pure nulla suspi-
 cio, quia foetor aberat, & brevis mora
 concidituri vel abscessui generando insuffici-
 ens. In simili quippe casu stabularii gra-
 vi lapidis ictu saucio apud *Paræum* l. 9.
de Vuln. c. 8. vigesimo primo die à vul-
 nere saniei copia & abscessus notatus.
 Cerebrum verò posse ita diffluere qua-
 runq; causa externa vel interna, anus te-
 statur, quæ *Monspeli*, teste *Platero* l.
 . Obs. subito Apoplexia tacta expiravit,
 hujus cerebrum in meninge crassa hinc
 inde fluctuavit, defluente quoq; per
 pertam membranam dictam, liqore
 pissiore albi pultis specie per universam
 faciem. Major ex hoc corporis litu me-
 us in sano homine à sanguine in cerebro
 accumulato, unde Apoplexiam ortam dis-
 sectio docuit. Hoc modo Divum Petrum
 Apostolum in cruce expirasse *Annales*
Ecclesiastici narrant. De quo *Pruden-*
sius *de* *st.* hymn. XII.

Exigit ut pedibus mersum caput im-
primant supinis,

Quo

- Quo spectet imum stipitem cerebrum
 Figitur ergo manus subter, sola de. flu
 in cacumen.

Amoris veneri incommoda recensere
 Afer Comicus Eunuch. A. 1. Sc. 1. ce
 quo deniq; infania. At amoris veri scilicet
 amicitia laudes persequitur Cyrus Theophrastus
 dorus Prodrumus Cotycæus Phrygia
 Episcopus Poemate Græco de Amicitia
 Inter alia sanitate huic & pulchritudini
 nem tribuit. Digni versiculi sunt, qui hinc
 legantur, paucis cogniti, sed interpretate
 Hierem. Erardio, qui Lipsiæ 1598. humilitate
 authorem nobis dedit:

Ego constituo humanam vitam,
 Sanitas & pulchritudo ambæ amicitia
 tie,
 Ambæ amicitia opera, quomodo sint
 quæris? disce.
 Si quaternitas humorum habuerit
 convenientiam,
 Benè se habet corpus, & procul sunat
 morbi.
 Et si membrorum apta est figura,
 Habentq; inter se ordine coherentem
 seriem,

Tum

Tum verò induit etiam colorem elegantiore,

Pulcritudo vocatur hoc antiquiorib.

Itaq; sanitas & pulchritudo amicitiae (sunt opera.)

De cœna parca senis chremetis Andr.

Act. 2. Sc. 2.

Olera, & pisciculos minutos ferre obolo in cœnam seni.

Frugalior hic senex quam ille apud

Satyricum juvenis, olera non averfatur.

Pisciculos quoq; amat ætati senili ad sic-

citatem declinanti convenientes. An im-

becilli stomacho facilius concoqvuntur,

ut censent *Galenus* l. 3. Alim. Facult. c.

9. *Simeon Sethus* lit. I. sed jubet *Theod.*

Priscianus l. 2. p. 1. c. 10. malvas & pi-

sciculos anethino jusculo discoctos plenæ

confidentia subministrare. Pisciculi aliàs

vocabantur Christiani per contemptum,

este *Tertulliano*, quos cum cruce in-

culptos annulis Corniolæ olim Batavi

vestabant, ne eos nominis Christiani pu-

eret. Eos descripsit *J. Smitius* in Op-

id Batav. c. 9. Frugalitatis igitur indi-

ciū est pisciculus obolaris, non ille mul-

lus emtus precio fervi mille ducentis
numis venditi, de quo *Martialis* l. 11
Ep. 31.

- non est hoc improbe, non est
Piscis.: homo est, hominem, *Calliodo-*
re, voras.

De *Martiale*, quanquam impuro non
nunquam versu acumina nativa conspu-
cet, dictum volo Medicis, quod de *Cic-
micis* ille, habere, si cum venia legatur
non pauca quæ possint decerpi. *Libro*
ejus XIII, cui *Xenia* inditum nomen
in *Materia Medica* occupatur, ex quo
vel volumen nobis enasceretur, si hoc
ageremus. In cæteris libris passim
nium iis *Bilbilibicus* exercet, quæ ad *M-
dicum* forum spectant. Indice digito
singulis unum tantum notabimus. L.
Ep. 12. 13. partum Cæsareum suis joco-
sè describit. L. 2. Ep. 15. 40. febrem
mulantes prodit. Ep. 35. rytii vasis me-
minit ad pediluvium, cujus figura apud
Cl. Salmasium in *Plin. Exercit.* extat
De νόσῳ Ἰηλείας Ep. 84. egit *Casaubonus* in
Epistolis ex *Thucydidis Scholiaste* ad lib.
I. de quibus morbo eo sensu *Scaliger* l.

uson. Lect. c. 17. Psilothrum describit
 3. Ep. 73. sacros pisces l. 4. Ep. 30. &
 amandi exercitium in febribus Epigr.
 1. Symmachi Medici in visentis frigidas
 manus febrem excitantes l. 5. Ep. 9. E-
 nuscarum thermarum laudes l. 6. Ep. 42.
 de familia ficosa seu ulcerosa l. 7. Ep. 70.
 de more dentes sepeliendi l. 8. Ep. 57.
 de juvenili Æsculapii facie l. 9. Ep. 18.
 de spleniorum abusu l. 10. Ep. 22. & su-
 ra l. 2. Ep. 29. de hysterice passionis re-
 medio, nempe consuetudine conjugali
 l. 1. Ep. 72. cujus exemplum recitat Jo-
 everovicus part 3. Med. Vet. c. 14. ex
 dureto Enarrat. in *Holler* 59. De voto
 bricitantium l. 12. Ep. 92. de dentiscal-
 o ex lentisco l. 14. Ep. 22. cujus quoq;
 eum doloribus dentium cum inflam-
 matione gingivarum mederi Medicis
 nostris observatum. De auriscalpio Ep.
 dentifricio Ep. 56. myrobalano ung-
 ento Ep. 57. aphronitro Ep. 58. opo-
 llamo Ep. 59. lomento Ep. 60. ma-
 illari Ep. 66. colomivario Ep. 103. fac-
 onivario Ep. 104. & aliis alibi festivè
 edit, quæ integrum commentarium de-
 derant.

Inter Poëtas Christianam religionem professos *Claudianum, Ausonium & Prudentium* Medico religioso commendamus. Et hic & ibi & istic inveniet quæ præter religionem delectent.

De Gigantomachia quæ canit *Claudianus*, ad monstrosa cum monstris gigantibus retulerim. Apud eundem in *Edylliis* multa leguntur Medico salivam micventia, de Phœnice, Hystrice, Torpentine, Magnete, in *Epigrammatibus* quoque, de Mulabus Gallicis, de crystallis cuiusque inerat, de Podagro, de locustis, de balneis variis, de hippopotamo.

Ex *Ausonio* posthæc nonnihil excepsum, quando ad Medicos Poëtas me commendo perduxerit, ne aliis injurius videar.

Prudentii metrum piæ pariter est doctum. In Psychomachia luxuriæ commicanti rosas, violas & calathos affingit ut veros titulos ex re ficta eruat:

Sed violas lascivâ jacet, foliisque ro-
rum

Dimicat, & calathos inimica per ca-
mina fundit.

P.P. *Lilia luteolis interlucentia sertis*

*Et ferrugineo vernantes flore coro-
nas.*

Violas designat quæ ferrugine dulci
pictæ sunt *Claudiano* l. 2. de Rapt. Pro-
per. scilicet in conviviis luxui ebrieta-
tiq; litantes coronabantur. *Juvenal.*
Sat. 15.

-- *inde Virorum*

*Saltatus nigrotibicine, qualiacunq;
Unguenta, & flores multæq; in fronte
coronæ.*

Et Sat. 9.

-- *dum bibimus, dumserta, ung-
uenta, puellas*

Poscimus. -- --

Plautus in Pseudol. Act. 4. Sc. ult.

-- -- *quid video ego?*

Cum coronâ ebrium Pseudolum tuum.

Et antea in *Amphitruone* A. 3. S. 4.

Mercurius:

*Capiam coronam mi in caput, assimu-
labo me esse ebrium.*

*Eoq; dementiæ devenerunt, ut canes
fos sertis coronarint in Dianæ sacris
enio indulgentes Galli. Testis mihi est
Arrianus de Venatione c. 34. quem*

Lucas Holstenius non ita pridem publico
 juris cum versione fecit. Cæterum va-
 letudinis etiam gratia homines coronis
 ornatos fit verosimile, quia ex herbis
 odoriferis contextæ coronæ, ut capiti
 prodesse. Assequutus hoc mysterium
 est *Plinius* l. 21. c. 3. Apud Græcos quoque
 dem, inquit, de coronis privatim scribit
Mnestheus atque *Callimachus* Medici-
 ci, quæ nocerent capiti: quoniam & in
 hoc est aliqua valetudinis portio, in pro-
 tu atque hilaritate præcipuè, odorum
 surrepente fallaciter. Ita quoque de corni-
 vivalibus coronis judicat *H. Columna* ad
Ennium p. 356. ut earum fragrantia foet-
 ridos axillarum, sudorisque odores, acru-
 dorumque ex crapula ructuum occuparent
 vel ut somnum conciliarent, vel ut cra-
 pulam vitarent. Hinc coronæ istæ ex
 rosis, violis & liliis à *Prudentio* decan-
 tantur. Rosarum vis refrigerans nota
 ex quibus placentas fieri pro cucupha de-
 lentis capitis vidi. Odoris tamen suavitate
 maximè commendandæ, & humida
 virtute calorem meri temperante.
 Mortuales etiam fuere. Sepulchra enim

his decorabantur apud Græcos. *Anacreon* Od. εἰς ἑίδον :

Τόδε καὶ νοσῶσιν ἀρκεῖ,

Τόδε καὶ νεκροῖς ἀμύνει.

h. c. *Quid dicam, & illa multis,*
Medicina certa malis,
Nec inutilis sepulchris.

Sed & nuptiales. Hinc apud *Coluthum* de Rapt. Helen. Venus dicitur
ἑοδοδάκτυλῳ, roseis digitis, Nam, ut *Corn. Gallus* El. 1.

Diligit & florem Cypris ubiq; suum.

Apud Latinos sepulchris dicatam,
quoq; rosam indicat vetustus lapis *Torcelli*, quem *Hier. Magius* citat. l. 2.
Miscell. c. 17.

LONGIUS PATROCLUS SE-
CUTUS PIETATEM COL. CENT.
HORTOS CUM ÆDIFICIO
HUIC SEPULT. JUNCTO VI-
VUS DONAVIT. UT EX RED-
DITU EORUM ROSÆ ET ESTÆ
PATRONO SUO. ET QUANDO-
QUE SIBI PONERENTUR.

Augebat convivalem luxum luxuria
apud *Prudentium*, quod solis rosarum

foliis uteretur. Eo enim luxuria proce-
 sit apud veteres, *Plinio* querente l. 22
 c. 3. ut non esset gratia nisi mero foliis
 Nempe maxima in foliis efficacia, qua
 maximo luxu indigebant. Violam
 ventriculi æstuanti & oculis imponit *Græ-
 lenus* l. 6. Simpl. med. fac. Ebriis singu-
 lare ex violis emolumentum describit
Plinius l. 21. c. 19. crapulam & gravedi-
 nes capitis impositis coronis olfactu
 discutunt. *Macer* concinit c. 33. ut
 uno fonte hæc fluxisse videantur:

Inflammata juvant loca, tritas si sin-
per addas,

Crapula discutitur bibitis, capitis
gravedo,

Olfactu solo, vel si caput inde corco-
nas.

Ubi *Mstæ* meæ membranæ ita pri-
 mum versiculum legunt:

Inflammata loca benè prodest si super-
addas,

Forfan pro *loca* restituendum *locis*, ut
 carminis leges ferventur. Lilia vel pro-
 priè dicuntur vel in genere de quovis flo-
 re eleganti coronario, sicut *Matth.* VI. 28.

Spectat huc melilotus, de qua quærit
Athenaus XV. Deipnos. quæ de causa
 Cratinus herbam *αει φερεον* semper custo-
 dia, quædem vocarit? *Mercuriales* l. 3. Var. Lect.
 Solvit nodum. Inter herbas enim co-
 ronarias apud veteres melilotum primas
 ferè semper tenuisse, ac ob id à Latinis
 modò fertulam, modò campanicam ser-
 gravatam vocatam. Quia coronis ad sedandum
 ebrietatis fervorem institutis melilotus
 adhibebatur ex eodem *Athenæo* obtinu-
 it nomen quod ab ebrietate custodiret.
 Sed properandum. In hymno 2. *ωει αφ:*

*Contemptor æterni Dei,
 Dum Dæmonum sordes colis,
 Morbo laboras Regio.*

Audacius quàm securius hæc Divus
 Laurentius Tyranno auri cupido expro-
 rat. Aurum contemplatur, ut icteri-
 cus, de cuius cura ita *Cælius Aurelianus*
 . 3. Chron. c. 5. aurum jugiter aspicere
 egrotos alii præceperunt, sive aureos co-
 ores, hisq; operimentis utendum, si qui-
 dem similia rapiuntur. Sordes sunt Dæ-
 monis, quia ex terræ visceribus intimis
 eruuntur. Unde arbor Proserpinæ in

inferno cum ramis aureis describitur
Claudianol. 2. de Rapt. Proserp.

*Est etiam lucis arbor per dives opacca
 Fulgentes viridi ramos; curvata m
 tallo.*

Has sordes tanto studio sectantur mo
 tales sacra fame, cum tamen, ut verè *R
 tilius l. 1. Itiner:*

*Materies vitiiis aurum lethale para
 dis,*

*Auri cæcus amor ducat in omni
 nefas.*

Invertere naturam conantur qui
 agunt, ut spe divitiarum ignobilia me
 tallia in aurum & argentum transmutent
 Irritus hætenus fuit labor, sed splend
 idus conatus. Inventam illam esse au
 tem gloriatur *Marcellus Palingenius*
 prioris seculi Poëta in *Zodiaco Vitæ* li
 bro X. seu Capricorno:

— quæ non ars dignior ulla est,

*Fingendi lapidem æthereum, quem
 scire prophanis*

*Haudquæquam licet, & frustra plebb
 improba quærit.*

*Digna sanè materies Poëtis, cum Ilie
 comm*

comparanda. Fabulis enim scriptorum involuta. Non Entibus annumerat *Gvern. Rolfincbius* 1. 6. Chym. Art. Red. c. 13. et certè ad non entia cultores suos plebsq; redegit. In secretionem impuritatum sem sapientiores omnem constituunt, ut patens in ignobilioribus metallis aurum eliciatur. Sed nisi eos calculus fallat, in secretionem impensæ superant quæstum, quæ in mixtione metallorum potius quam transmutatione quærendum Magister in hac arte Magister mihi fassus est. Sed quò prolabor? à Poëtis ad Chemicos. Illos amo quod Medico differendi, quos quod laborandi dent occasionem. Ita inter utrosq; communia sunt sacra,

Diversum quamvis quisq; sequatur iter.

Dices: neglectum hic esse *Ennium* antiquissimum, ex cujus sordibus aurum collegit *Virgilius* Chemicorum exemplo. Sed dato studio *Enni* memoriam reticui, ne cum illo Medici mero incantescant, aut somnient nimium, quamquam in *Æsculapii* fano non nihil indormire debeant. Cæteros de genere hoc
sive

sive antiquos sive novos Medicus, ut o
 oblectamenta, reliquis artis laboribus
 fessus, legat, quod etiam in coenis gra
 dibus sæpè facimus, sicut eleganter *H
 bius* loquitur l. 10. Inst. Orat. c. 1. ut cum
 optimis satiati simus, varietas tamen ma
 bis ex vilioribus grata sit: Tunc & elle
 giam nobilis alicujus Poëtæ vacabit i
 manus sumere, velelegiam imitari.

Ita enim ab ingenio & Poëtarum I
 ctione instructus Medicus non potest
 non subinde ad imitationem deflectere
 & rerum Medicarum scientiam versibus
 implicare, quod concedit *Aristoteles*
 de Poët. c. 1. omni ævo usitatum. Quo
 cum Medicis svadeo, nolim pro carmin
 nibus intercedere, quæ veterum super
 stitio ad morborum expurgationem fim
 xit magica, ut putantur. Sunt qui Poëtis
 affingant, quod præcipui illorum vates
 fuerint *μεσομαάντες*, tum magi, imò & for
 tilegi & *λυκάονες*, quod concedi sibi *Je
 rem. Hoelzlin* in Præf. Apollon. Rhod.
 ab illis putat qui *Homeri* *νερομαάνειαν* &
Theocriti Virgiliiq; *φαρμακωτείας* intelli
 gunt. Diffiteri non possum carmina hu
 jus

usmodi magica olim in pretio fuisse,
 omnibus autem Poëtis propria ea non
 usim assignare. De aliis alii viderint,
 nos nostra persequamur. Primum verò
 illa carmina Medica magica ab anili ple-
 be usurpata, mox à Medicis seculi sui
 ingenium sequutis. De illis *Tibullus* l. i.
 El. 5.

*Ille ego, cum tristi morbo defessa jace-
 res,*

Te dicor votis eripuisse meis.

*Ipsèq; ter circum lustravi sulfure puro
 Carmine cum magico præcinuisset
 anus.*

Ita præcinere apud *Macrobius* l. 2.
 Somn. Scip. c. 3. dicuntur præstantes æ-
 gris remedia. Ubi rectè *Scipio Gentilis*
 Append. Not. ad Apul. addit voculam
mulieres vel *anus*, ut excludantur Medi-
 ci. Ἐπωδὸς dicebatur talis femina, quæ
 pueris ægris incinit, teste *Hesychio* &
Suida. Ἐπωδὴ verò ipsum est carmen,
 quo restituitur æger apud *Sophoclem* &
Lucianum in *Philopseude*, aliosq; Olim
 apud *Homerum* decantata curandi ratio.
 Ulyssi enim ab apro vulnerato sangvi-
 nem

nem ab Autolyçi filiis repressum fuisse
 carmine testatur *Odyss.* 19. Ita *Plinius*
 l. 28. c. 2. Dixit *Homerus*, profluuium
 sanguinis vulnerato femine *Ulixem* iun-
 hibuisse carmine: *Theophrastus* ischia
 dicos sanari: *Cato* prodidit luxatis mem-
 bris carmen auxiliari; *M. Varro* podla-
 gris. Medicæ hæ artes vocantur *Silla*
 l. 5. ubi de seniore *Synalo* perito:

-- -- ferrumq; è corpore cantus

Exigere. -- --

Illa certè & Medicos posteriores pec-
 nis infecit, ut pro remediis carmina hæ-
 berent. *Q. Serenus Sammonicus* Medi-
 cus peritus, & *Alexander Trallianus*
 ille superstitione vulgi, hic peregrino-
 rum, quos in vario itinere inviserat, se-
 ductus, miracula carmini tribuerunt al-
 occultis verbis. Nec alii Christiani dubi-
 tarunt sacra verba metro inserere, iisq;
 ad curationem morborum abuti. Hinc ad
 Epilepsiam vulgatus versiculus:

Gaspar fert myrrham, thus Melchior;

Balthasar aurum,

Hæc tria qui secum gestabit nominat

Regum,

Solvi--

*Solvitur à morbo Christi pietate ca-
duco.*

Nihil hodieq; vulgatius in Islandia.
 Cantilenis & rhytmis effascinare norunt
 homines, & à morbis iterum liberare.
 Rhytmos facili & nervoso stilo compo-
 unt, quibus morbos tam corporis quàm
 animi excantant. Exhibebo in gratiam
 curiosi Lectoris aliquod horum speci-
 men tanto confidentius, quod in verbis
 nullum peccatum videatur, an in modo
 vel usu, penes alios esto iudicium. Ho-
 rum verò rythmorum beneficio *Kolbe-*
us Grimerus Islandus 1667. malum spi-
 ritum ex *Magno Jonæ* Islando expulit fe-
 citer, quem quidem spiritum vel hypo-
 chondriacum affectum vel epilepticum
 fuisse suspicor, sub quibus morbis spiri-
 tus malus delitescere creditur, observa-
 ti enim non semel ejusmodi affectus vel
 vulgo vel religiosis imposuisse quasi à Dæ-
 mone orti essent, aut Dæmonem comi-
 tem haberent, propter symptomatum
 affinitatem. Operosum est carmen, quia
 magnificè expelli vult genius malus si
 salvando hominis sanitatem turbat. Non
 car-

carmine sed forti medicamento purgata istam curationem, me præsente, Neapoli *M. Aur. Severinus*, & Patavii *Dom. Sala* peregerunt, rati quod res esset expurgata sentina corporis, in qua ut sunt jecta vel morbus vel genius stabulatum salva omnia fore. At quia tanta Islandicorum fama est carminum, rythmos ejusdem *Grimeri* pios, mihi à Consultissimo Viro *D. Petro Resenio* communicatos non gravabor apponere, modò non gravetur Lector inspicere, vel ignoscere:

Primum genus Carminis.

1. Jesu dreire / dande og pijn /
Dyrnæt for þiemist an þijn /
Sigurviningen sie pad mijn /
Salar næring og heilsvijn.

Cæteras hujus primi generis stropharum ne tædium pariam peregrinam dialectum legentibus, omitto, versione latina contentus.

1. O Jesuli unda, mors & crux,
Pretiosaq; redemptio
Victoria quæso esto mea,
Animæ refrigerium & salutare mee-

rum.

2. Sam

• Sanctitatis tuæ vestis,
Domine Jesu, redemptor,
Esto Panoplia vitæ animiq; mei,
Corpus & animam sustenta.
• Fretus tuo nomine
Dilectissime Jesule,
Certa prodeò sic fide,
Auxilio tuo mihi subveni.
• Memor promissorum tuorum
Quæ credentibus dedisti,
In nomine quod tuo
Rebelles Dæmones sint ejecturi.
• Hanc mihi da victoriam
Æterne Jesu Deus & homo,
Ut Satanam infamem
Ejicere & profligare queam.
• Spiritus sanctissimi afflatu
In bonum cedant conatus mei,
Ut victoria optata potiti
Laudes celebremus jugiter tuas.
• Magni Jonæ meminisse decet
Quem gravis vexat afflictio,
Hostis infensissimi spicula acuta
Valdè animum ejus & cor vulnerant.
• Adauge nobis illibatam fidem
Pervigiles in spiritu preces infunde,

Patientiamq; desiderari haud finit,
 Quacunq; urgente necessitate.

9. Omnes addam non fucati
 Vires animi & verborum,
 Anima, mens & cor adeste,
 Junctis viribus aspirate.

10. Contra hoc Pythonis missum orgg
 num,
 Venenatis & temerariis conatibuss
 Brimnesvallensem hanc domum in
 festans,
 Contentiosum, & temerarium, inw
 ctum, indomitum.

Secundum Carminis genus.

1. Fader Fressarans blida /
 Fader Lansnarans lijda /
 Fader Kierleifans frida /
 Fader sem allt kan sinida /
 Fader en Frönsens Bida /
 Fader gud hellgra tiida
 Fader sem friar quida
 Fader virdst An Ad hiida.

&c. &c. &c.

Hæc & sequentia hujus secundi carmi
 nis ita latinè sonant :

1. Paas

Parens Salvatoris optimi,
Parens redemptoris populi,
Parens amoris jucundissimi,
Parens qui omnia vales creare,
Parens mundi universi,
Parens autor festorum dierum,
Parens qui tristitiam levas,
Parens hic quæso exaudi,
Preces meas devotas.

Virum hunc ægrotantem
Indue veste quietis,
Talem ipsius age curam,
Ut grex fallax Pythonum
Profligatus recedat,
Sicut caligo dissipatur
Zephyro vehementius flante.

Sic fugam capeffat
Plenus miseris & morbo,
Vinctus timore & anxietate
Fraudis machinator,
Ab omnibus delusus,
Ludibrium omnium & fabula.
Indormito capite demisso
Diaboli infernalis putredo.
Quid tibi voracissime aquila
Cum Dei creatura,

- Omnes tibi talem incutiant
 Timorem, ut horrore marcescas.
 Fraudulentissime fallacium patrom
 Pace nunquam fruare,
 Nec domi, nec foris,
 Timidus ut tremulus lepus.
5. Aditus ad pacem sint occlusi,
 At Aquilonis inferiora petas.
 Quævis corporis tui particula
 Flammis inseparabiliter adhæreat,
 Orci fauces se expandant,
 Absorbeant fraudum auctorem,
 Semper magis quam minus,
 Quod unusquisque vover.
6. Qualis sis immunde Spiritus,
 Hostis an ater inimicus,
 Missus an sponte veniens,
 Volens præsentis homini nocere,
 Sis arctè colligatus
 Æternumque constrictus.
 Verba mea sint rata,
 Immota & irrevocabilia.
7. Osit te Deus cælorum
 Osit te chorus Angelorum
 Osit te omnis homo.
 Osit te Ecclesia vera

Osit te quævis creatura

Osit te ut anathema

Osit te quocunq; sis loco

Osit te ad gressus minimos:

8. Invisus cuivis Dei creaturæ

Invisus vento & malaciæ

Invisus fontibus & fluviis

Invisus quadrigis & aurigis

Invisus cuivis Dei creaturæ,

Invisus oculatis & cœcis,

Invisus aciei & cuspidi,

Invisus cervis & cervabus.

9. Ultio te gravis manet

Ultio æternum duratura,

Ultio infernalis hostis

Ultio in malos spiritus,

Ultio in vincla te conjiciat

Ultio nullo ævo terminanda.

Ultio omnis generis

Ultio tibi valdè difficilis.

10. Ignis divinæ iræ

Exurat te nebulo execranda

A verni locis exposite

Barathri pœnas sustineto

Ejusdemq; angves focii,

Omnia tibi crux & dolor,

Infito tempore immorare
 Donec orbis circulum confeceris.

11. I hac, illac,
 I celeri pede
 I in æternum supplicium
 I in infernale balneum,
 I in focorum congeriem,
 I ad Joklæ glacies,
 I in ardentem ignem,
 I in voraginem maledictam.
12. Præceps in fugam eas jubeo,
 Plures te persequantur
 A summis nubibus
 Ad ima usq; tartara,
 Odium infernalis poenæ
 Nullo loco tutus
 Omnia te fatigent
 Et exurentes cruciatus foveant.
13. Apage te hinc nebulo litigiose
 Ad extrema redacte,
 Æger, lacer, oppressus,
 Punitus miseris intestinorum tor-
 mentis,
 Procul à te salus, fortuna,
 Potius infortunium & vicissitudines
 adsint,

Flam-

Flamma tibi tegula sit,

HISQ; obrutus quiesce.

4. Sic te, antagonista, eo redigam

Ut mihi majori cedas

Per Jesu acerbum sudorem

Per lacrymas, ardentescq; preces,

Victoriam contra te spero

Cœlesti satellitio stipatus,

Te angore convictum

Æternis pœnis exponam.

5. Præbe his attentas aures

Et timorem hinc majorem cape,

Hic sermo vinclo te constringet

Trepidantem in fugam conjciet,

Astutissima adulationis sentina.

Ad extremum rediget inferni fæx,

Vach aures obrundat tuas,

Pauculaq; his insuper addam.

Tertium Carminis genus.

1. Gruten grid briotur /

Gradug ðnaden

Du þig A falle

Adur forsmadan

Ludur Lamadur

Læde Af hriðdur /

F A

Dals

Halden hel fossdum

Hæðr falldrádur.

Quæ, uti & sequentia, ita interpretari licet.

1. Scelestissime pacis desertor

Vehemens disgratia

Omnis te certo manet

Antea spretum satis,

Divexatum, attritum

Terræ quovis angulo ejectum,

Detentum mortis faucibus,

Delusum, pessime consultor!

2. Væ Zona tua sit,

Ignominiam discincte,

Hæc ut eveniant obtestor

Omnia & singula,

Ligate voracissime canis,

Inexplicabili execrationis fune

Ultero citroque agitate,

Vah, hostis infensissime.

3. Ach spectrum mortiferum

Spargens fulmina nebulasque

Quibus filios Dei anhelas

Lædere homicida

Arctissime detentus

Necromantiæ solidissimam seram

In abyssum detrusus.

Væ tibi hostis infensissime!

Dæmon impudentissime,

Spectrum invisum

Histrion infensissime,

Serpens timidissime

Architecte malorum perfectissime,

Fallaciis instructissime,

Porcelle fraudulentissime

Væ tibi hostis infensissime.

Quartum carminis genus.

Fardu bardur frá hiord /

Sleingdur streingdur so sleingdur

Nidur I Svida Nidglod /

Naktur hractur Smaktur /

Eldi stældur illis Valldur /

Argur hundvargur þo fargur

Svei þier hiedan svartnyd

Sekur mein Bekur so frekur

Dlum illradur

Er þoforsmadur.

Hæc cum sequentibus ita latinè leguntur.

i. Cede hinc ab hoc grege

Colaphis onustus, distentus, ejectus,

In infernalis flammæ focum
 Nudus, profligatus, sollicitatus,
 Ignitis cæsus virgis, malorum scatur
 rigo,

Cunctabunde canis à voragine cæ
 bris,

Væ tibi hinc a terrime,

Tibi reo immanis periculi,

Malus omnibus consultor

Hincq; maximè exosus,

Apage te confestim, adulationis laa

Fugitiva sine pace,

Nequam, faber tristicæ,

Vinctus in æternum.

2. Ignominia turpis ingens poena

Utinam te possideat, pessundet,

Æternum vagus oberrabis

Scelus, vitiorum cumulus,

Transfuga inquietissime.

Saucium anxietateq; trepidantem,

Vacillantem, lacerum

Disturbet, fatiget summa iræ divinæ

Apage Te, versutissime spiritus

Confestim ex solo nostro.

Sintq; rythmi mei Tibi

Via antiparastes, Satana,

Per-

Perversum te castigantes
 Aeternumq; cruciantes.
 Nullus finis sit ardentissimæ flammæ
 Vesani, obsessi, exorbitantis,
 Sis vincetus, cæsus valdè
 Innumeris ignominiaë vinclis,
 Omnibus omninò destitutus
 Bonorum arbitrorum gratiis,
 Occlusus, enervatus, circumseptus
 Vitiis validisq; persecutionibus;
 Verba hæc mea firma sint
 Valideq; oris ancipiti roborata,
 Quin te faucium confestim
 Vulnera infligant maxima.
 Exsecrabilis hic tenebrio
 Destituatur viribus & valore.

Quintum Carminis genus.

Siande Svidings allt pier ad
 Og Bm heringandi Berde
 Ande Nidings bolvad bad
 Bolvadur þiu verde.

Ita vertenda ista cum sequentibus :

O Satana, omnes te res
 Constrictum arctè teneant.
 O spiritus desolator, orci balneum
 Sedes tibi aliquando sit.

2. Eminens olim omnibus voluisti
Etiam Angelis excelsior esse.
Elati hospes animi, tanto tua
Reputatur major ignominia.
3. Hinc inflatum te superbia extinxit
Submerso fraudum Architecto,
Insatiabilisq; dignitatis appetitus
Bonorum omnium attulit jacturam.
4. Certè indelebilis infamiæ maculæ
Inuretur vafro huic generi,
Enormibusq; vitiis obrutus
Detrudetur in abyssum insatiabilem.
5. Sermo meus fugienti calcar addet
O Satana timidissime.
Laboris tui finis & terminus
Nusquam locorum inveniat.
6. Vulneribus tandem scatens aufuge
Expulsus à Vallensibus
Ad ima quæq; delatus
Perpetuo mœrore conficiaris.
7. Nomen Jesu benedictum
Diu conservet Magnum.
Hisq; Rhythmis sic finitis
Manum nos de tabula.

Haëtenus Islandus Poëta, in quo nihil invenias, quod vel magiam sapiat vel

impietatem, quæquam aliorum ejusdem generis carmina hac integritate non commendentur. Cæterum quæcumque nemum curatio per carmen suscipiatur, damnatur passim à rigidioribus. Sophocles enim has ἐπωδαὶ Medico haud sapienti ascribit. Ita enim per interpretem loquitur in *Ajace*.

*Dolori acuto immurmurare carmine
Haud à medente provenit docto, &
cato.*

Non parum tamen proficiunt verba certis modis illigata & decantata cum animi quadam vocisq; vehementia, quomodo carmina hæc seu ἐπωδαὶ cantabantur. Afficit enim sensus debita proportio verborum selectorum, & musicæ suavitas. Mira in animis hominum præstare, nemo ignorat. Corpus quoq; afficitur, quis dubitat? Nec diffamanda ideò pro magicis, quod ternarius numerus eligeretur in recitando, sicut indicat *Tullius* l. 1. El. 2.

Ter cane, ter dictis despue carminibus.

Vel enim efficaciam gratia id factum, vel religionis. Terna repetitione vis

ma-

major ægrotos afflat. Ternarius quoque numerus sacer erat. Ter in S. S. Trinitatis venerationem Ecclesiæ benedictio proclamatur. In baptismo Christianorum terna repetitio rituum quorundam usitata est ab ipsis penè Ecclesiæ incurvulis. In Canone Ecclesiæ 170. de hæreticis conversis notamus singularem ritum insufflationis ternæ: Tertio die, inquit, adjuramus eos, ter simul in facie eorum & aures insufflando. Non dubito, quin ad Paganos simias ex Ecclesiâ transierit ternarii numeri reverentia, usus in sacris & carminibus. De quo *Virgilius* in Pharmaceuticis:

Terna tibi hæc primum triplici diversa colore

Licia circumdo, terq; hæc altaria circum

Effigiem duco. Numero Deus impar gaudet.

In medicina olim quoque ternarius numerus frequens. *Plinius* l. 28. c. 4. Eadem ratione terna despuere deprecatione, in omni medicina mos est atque ita effectus adjuvare: incipientes furunculorum

erpræsignare jejuna saliva. Quibus si-
 milia apud *Marcellum* Empiricum le-
 untur, ut constet non malè veteres in
 arminibus ternarium numerum amasse.
 Cauti præterea fuerunt in hac incanta-
 one, propter quam tam malè audiunt.
 Prudentiores enim vel manuum auxi-
 a vel herbas conjunxerunt. De filiis Au-
 plicite statur *Homerus* Odyss. 19. quod
 ulnus Ulyssis prius scienter ligaverit,
 ostea sangvinem nigrum incantatione
 phibuerit. Nempe sola vulneris car-
 osæ partis deligatione, quia ad os non
 enetravit, sanantur simplicia vulnera
 aturæ solius benignitate, quanquam
 ec carmina, nec, more seculi nostri, pul-
 is Sympatheticus, addantur. Vulnere
 a Ἐπισαμθίως seu peritè curato, non mi-
 im quod per se sangvis ille cohibitus
 t, quem Κελαινὸν vocat *Homerus*, nigrum
 nterpretes, quia densatus in vulnere,
 od ideò atrum appellat *Silius* l. 6.
 læc & similia ita percurata, carminibus
 ulcebant, sicut nostri blando sermone.
 oribus certè nostris receptum in ope-
 tionibus periculosioribus & dolorificis
 astan-

astantes habere vel Sacerdotes confis-
lantes vel amicos suavi sermone animu-
ægrî divertentes. Seniore[m] quoq; Sili-
nalum unxisse prius vulnus herbarum
succis *Silius* laudatus l. 5. prodidit, & id
Marsica gente alibi lib. 8. quod norit

*Vipereumq; herbis hebetare, & car-
mine dentem.*

Virgilius quoq; herbarum meminit
Aeneid. 7.

- *neq; eum juvère in vulnere cantu
Somniferi, & Marsis quæsitæ in monti-
bus herba.*

Nec aliter *Lucanus* l. 6. Pharsal:

Carminibus magicis opus est herbisq;

Huc occultè respiciunt Runæ, Mas-
nostri veteres Septentrionales, cum Ri-
nas suas arboreas, quas NY RNMIF
Lim-Runar vocant, nosse jubent eum
qui egregii Medici nomen sustinere vo-
let, vulneraq; ex arte curare. Eas incu-
dere oportet cortici, & follis arborum
quæ se versus orientem potissimum fle-
ctunt & inclinant, sicut docet summus
Antiquitatum nostrarum Vindex *Olaus*
Wormius in Specim. Lexic. Runic. lit. RR

Apud

Apud *Saxonem* quoque l. 3. Hist. Danic.
 Othinus carminibus cortice adnotato
 Lindam puellam lymphanti similem
 reddidit. Rectè orientis fit mentio. *The-
 ophrasto* enim notante l. 2. Hist. Plant.
 7. positus observandus ex æquo quæ
 bores nonnullæ habent, aut in Aequi-
 onem versæ, aut in meridiem, aut in
 Orientem.

Quocunq; tandem colore inducantur
 armina ista, imitari non debent Medi-
 ci, quia magica, nec alia quibus levitate
 poetica alii utuntur. Sed res vel natu-
 rales vel ad rem Medicam spectantes
 retro concludunt: & facilioris doctri-
 næ gratia, & ut memoriæ consulant, vel
 libentius legantur, vel deniq; ingenii
 exercendi ergo, varia comminiscuntur
 ludunt, quibus tempora sua vacua di-
 stinguant. Quo consilio versiculis Anti-
 quos suas descripserint *Andromachus*
Damocrates, jam jam dicemus. Non
 men valdè placet illorum industria,
 vi vel Græcos Poëtas in latinam ling-
 uam transferentes, vel Latinos Medicos
 expolituri, ligato sermone se ostentant.

G magis

magis quàm profunt. Neq; enim ita A
toris sui vel genium vel ordinem vel co
etionem exprimunt, cum epithetis
sciviant & periphrasi contextum exte
dant. Utriusq; dicendi genus diversum
est, Poëtæ & Oratoris. Placuit tamen
nonnullis numeros ubiqve sollicitare
quos suo sensu ingenioso abundare sin
mus. Sed, ut ad rem redeam, Med
corum catalogum texam, tam veterum
quàm recentiorum, qui metri leges
opusculis suis sibi præscripserunt servan
das. Faciam tamen id sine lege & ferè
ne justo ordine, quem in præsentis mihi
non proposui, cum Chronologia Med
ca aliam paginam postulet. Inter Poëtæ
versari me scio, qui nihil minus quàm
temporum seriem sequuntur. Annit
tamen ne prorsus in his rudis videar.

Inter præcipuos Græcorum *Hesiodus*
est. De medicina ille quoq; comment
tus fertur Cleodemo Medico 'apud *Plu
tarchum* in Dioclis Symptio: Hefico
dus, *inquit*, in medicina plurimum valuit
it: quod manifestè apparet cum de vi
ctus ratione, de vini temperamento, de

quarum vi, de balneis, de feminis, de
temporum connexione, deq; infantium
latu differit. De herbis quoq; scripsisse
x *Plinio* colligit *Lilius Gyraldus* Hist.
poët. dial. 2.

Orpheus, cognomento Theologus,
rus Mendesium, *Heliodorus* Athenien-
s, Poëta Tragicus, *Aratus*, aliiq; à
alenol. 2. de Antid. damnantur, quod
umeris conscribere aggressi sint Com-
posita medicamenta lethalia; nam doce-
eos magis & allicere eos qui nocendi
roximis studio horum confectionibus
anum admoliri cupiunt. Iccircò for-
n *Galenii* studio suppressi ad nostram æ-
tem non pervenerunt.

Musæi liber de Remediis Morborum,
udatus *Eustathio* II. 2. nusquam extat.

Manethon Sebennyta Heliopolita-
s, Ptolomæi Philadelphi imperio flo-
ns, Physiologica Apotelesmata versi-
s conscripsit *Suida* monente. Inter
a Mathematica; ejusdem fragmen-
m *Ἐὶ νόσων* Græcis versiculis extat in
ibliotheca Medicæ Florentiæ literis
adratis; quod descriptum à fratre

Erasmio Bartholino vidi hoc principium
habere :

Νῦν δ' ἄγε μοι κέρη λιθηθελάς ἔννεπε Μῦσα ,
ὅσα φέρει νέσσις ἀλγύματ' ἀδία Σελήνη.

Nicander Colophonius scripsit *Alexipharmaca* & *Theriacam* sive de venenatis bestis , quæ hodieq; manibus omnium teruntur. Versionem latinam quandam cum Scholiis procuravit *Johannem Lonicerus*. Post quem *Euricius Cordus* Medicus Marpurgensis in latinos versus rededit tanta artis Poëticiæ confidentiâ ut non dubitaverit majestatem sui carminis cum Græco comparare. Non diffidetur tamen se ab ipsa nonnunquam veritate parum discessisse , imò & ordinem ubi commodum videbatur , mutasse ; *Alexipharmacis* enim venenatorum fungorum ultimam antidotum à fine , *Etinnæ* arborem , in suum locum , ubi aliorum eorundem remedia sunt , transposuit aliaq; sibi Poëticiæ & Medico indulgit , quæ profam versionem magis extollunt. Laudantur *Nicandri* de viperis versus è *Galenus* l. de Ther. ad Pison. Scripsit præterea versibus senariis *Curationum* cœ-

latiō

ationes & Hippocratis Prognostica. Ju-
 licio *Plutarchil.* de Avd. Poët carmen,
 non Poëma condidit. Nicandri ejusdem
 ἑωρηνὰ, ἑτεροισμύων βιβλία πέντε, laudantur
Nuida & Apollonii Scholiasti. ἑτεροισμύων
 scribendum monet *Janus Rutgerius* l.
 . Var. Lect. c. 18 Fuit id Nicandri Po-
 ma de illis, quorum corpora in alias for-
 mas mutata fuerant. Ex quo & *Tzetzes*
 & *Antonius Liberalis*, integras sæpe fa-
 ellas narrant, eodem observante. Scri-
 sit & de Europa libros, de quibus *Athe-
 us* omnium authorum nomenclator
deinsio vocatus.

Andromachus Senior & Damocrates
 compositiones notas, Theriacam &
 Mithridatium, aliasq; longo ordine à
Galeno l. de Ther. ad Pison. & lib. 1. & 2.
 e Antidotis recensitas, numeris inclu-
 erunt, non solum quod facilè teneri me-
 moria possint, sed etiam quod pondera-
 c mensuræ in iisdem adulterari neque-
 nt. *Andromachum* Neronis Archiatrum,
 armine elegiaco expressit *Jo. Guinteri-*
s Andernacus, Medicus notæ famæ.

Oppianus sub Severo & Caracalla flo-

rens, festivo carmine, splendido casto
 explicat naturas, ingenia & mores ani-
 mantium omnis generis ea felicitate,
 non tantum inter præstantissimos Pœ-
 tas, iudicio Imperatoris Antonini Sev-
 eri filii, ei locus post exilium datus, sed
 præterea pro unoqvolibet versu stater
 aureo sit donatus. Unde carmina eju-
 s Aurea dicta. Extant hodieq; *Κυνηγητικῶν* sive
 de Venatione libri IV. & *Ἀλιθολικῶν* lib-
 V. post *Brodæum* & *Bodinum* doctissimi
 Commentariis à *Conr. Rittershusio* illi-
 strati cum Scholiis in *Halieutica* ex tri-
 bus Mssis codicibus. De Avibus seu A-
 cupio totidem libros dicitur composu-
 isse, quos Venetiis extare tradit *Conr. Gæ-
 nerus* in Bibliotheca, qui Paraphrasin
 tantum auctoris innominati, quem *E-
 secnium* suspicatur, in duos libros divi-
 sam nactus est: figuras quoq; aliquot ani-
 malium vetustas in Bibliotheca D. Ma-
 ci Venetiis libris de Piscatione & Ven-
 tione appictas, minimè Poëtæ descri-
 ptioni convenientes.

Heliodori Philosophi ad Theodosium
 Magnum Regem de Philosophorum
 mythe.

myſtica arte Jambī Græci in Bibliotheca
 Pariſienſi & Bernenſi ſervantur. In Pa-
 riſienſi præterea codice alii continentur
 incertæ ætatis, niſi quod ad Conſtanti-
 ni Magni tempora referendos ſit ſuſpi-
 cio. Exſcripſit eos *Olaus Borrichius*
 noſter, publico aliquando donandos.
 ſunt verò ſequentes:

Theophraſti Philoſophi de Divina Ar-
 te, Jambī.

Hierothei Philoſophi de eadem arte
 Divina & ſacra Jambī. Ejuſdem de lapide
 Philoſophorum Jambī.

Archelai Philoſophi de eadem arte
 ſacra Jambī Græci.

Philes de Animalibus Jambos fecit
 Michaëli Palæologo nuncupatos, quos
 ex verſione *Joachimi Camerarii* edidit
Georg. Berſmannus, breves illos, ex
Ariſtotele ferè deſumptos.

Habeo fragmentum Botanici Anony-
 ni Poëtæ, ex Bibliotheca Medicæ, ni-
 ſi fallor, ab *Iſaaco Voſſio*, exſcriptum, in quo
 ſunt Chamaemeli, Rhamni, Artemiſiæ,
 Quinqvefolii, Dictamni, Centanrii ma-
 joris, Buphthalmi, Polii, &c. decantan-
 tur.

Lucianum penè inscius præteriisse: qui sales suos etiam ad morbos spartæ imprimis Podagram, quam Satyrico superstrinxit, in *Tragopodagra* & *Olopo*. Versionem utriusq; latinam primò dedit *Jo. Sinapius*, quam ita recognovit *Job. Benedictus*, ut ejus videri possit. *Erasmus* deniq; *Smidius* ligatam addidit versionem Tragicâ formâ operitibus *Sennerti* junctam. Ne verò rerum medicarum rudis videatur *Lucianus*, præmissis remediis quamplurimis ex generibus plantarum & animalium, ex carminibus Judæorum excantatione, tandem nihil solari podagricos concludit, præter exercitium & consuetudinem.

Arabes non pauci carminibus rem medicam propagarunt, sicut ex *Vitis illicium* constat per *Jo. Leonem Africanum* conscriptis, quæ in Bibliotheca Medicea Florentiæ servantur. Ex illis exemplarem quam ad nostrum institutum facimus.

Aben Sina, vulgò *Avicenna*, *Alergiola* in Medicina, h. e. carmina breviter scripsit, in quæ *Averroes* commentatus est.

De *Tograi*, Philosopho, Medico, Rhetore, Alchimista, Poëta atq; Historico, cujus Carmen Lamicum olim nominis in Academia Leidensi *Jacobus Golius* Vir Clarissimus, exposuit, ita porro *Leo Africanus*: Carmida seu cantica multa composuit, quæ collegit quidam ejus discipulus duobus voluminibus: altera in laudes principum Dominorumq; ; alia verò in amorem edidit. Nonnulla etiam moralia erant, quorum cantionum unum magis publicum est, quod primum Alcorani caput in Scholiis insequitur, quodq; pueri propter ejus elegantiam discunt.

Rasis seu *Ibn Zohar*, patre Medico natus carminibus favorem Regis *Marochi* meruit.

De *Averrois* carminum efficacia, hanc historiam historicus Arabs refert: Quadam die eo existente cum amicis quibusdam, colloquentibusq; , ingressus est filius ejus cum aliquibus sociis juvenibus, quos cum animadvertisset *Averroes*, protulit duo carmina, hujus sensus: *Raverunt pulchritudines tuæ, capreolo*

pulchritudinem suam , donec mirantur
 est omnis pulcher in te : Tibi est peccatum
 ejus , & oculi ejus , & stupor ejus ; W
 rum cras cornua sua patri tuo erunt. P
 quæ dixit : Sit maledicta peregrinatio
 quando eram juvenis , aliquando patre
 meum puniebam : Nunc autem Senex ffr
 um meum punire non possum. At Deu
 deprecor , ut priusquam videam aliqu
 contra voluntatem meam , eum mori
 ciat. Sicq; priusquam transirent men
 decem filius ejus mortuus est , & maj
 solus remansit , qui judex opinionis
 sectæ effectus est.

Ex ejus carminibus tantum duo rep
 riuntur , hujus argumenti : Inobedi
 fui voluntati meæ juvenis , at quand
 tempus cum calvitie senectuteq; agit
 vit me , tunc parvi voluntati meæ : Utr
 nam natus fuisset senex & in juven
 te absolutus. Reversio quidem positio
 nis est.

Ibn Elchatib , Historiam Maumedan
 norum versibus composuit : Textum
 Theologiæ carminibus edidit. In Phila
 teria Margaritarum pretiosarum , recen
 sebaat

bat omnes Poëtas doctissimos, artistas
q; legistas, præceptores suos & pares.

Abulhajan Medicus Regum Tes,
articulos Logices carminibus divulga-
it.

Abubahar Medicus & Poëta elegans,
deò ut Rex promiserit ei bona plurima,
dictus Abubahar Regi responsum de-
it duobus versiculis, quorum hæc sen-
entia: Præcepisti mihi præsumtionem,
vod equitarem mare, alteri quam mi-
i attribuito hoc consilium. Non est tu
Noë donec solvet me arca sua, nec mi-
us Christus sum donec ambulem super
qvas: Rex tali Responso audito, risit
multum, & ei pulchra munera dono de-
it, & scripsit; si vis venire bene eas,
& feliciter gradiaris, sin autem, nolo
ubere, te Noë aut Christum fieri.

Inter Latinos familiam ducit *Lucreti-*
us Carus. Is libris VI. Rerum Naturam
ex mente Epicuri, cujus dogmata *Dio-*
reni Laërtio Lib. X. notata sunt carmi-
ne Heroico, ipsiq; Virgilio, sicut pro-
bat *Macrobius* l. 6. Saturn. ad imitatio-
nem proposito, penè totam exhaustit.

Con

Conlectanea *Obert. Gifanius* in hunc
 edidit, & amplos Commentarios pro
Dionys. Lambinum, confecit *Petr. Gi-*
sendus de Philos. Epicur. ut *Jo. Nardus*
 & *T. Fabrum* taceam, qui aliquid etiam
 in hoc autore tentarunt. In medicis
 quanta ejus fuerit peritia, præter cæter
 ra, indicat Lib. 6. de origine morborum
 & pestilentia, ubi & Atheniensium pe
 stilentiam graphicè depinxit. Quam
 quam verò versus sit difficilis, censo
Quintiliano l. 10. Inst. Orat. c. 1. nec
 diffusilis, ut emendat post *C. Barthium*
 l. 43. Adv. c. 2. *Daniel Paræus* in Spicilio
 Obs. Quint. elegans tamen est in sua ma
 teria, & ut loquitur *Tullius* ad *Q. Cicero*
 fratrem, multæ artis.

Gratius, laudatus *Ovidio* l. 4. Pontic
 El. ult. Cynegeticon librum latino car
 mine concinnavit, cujus tantum frag
 menta supersunt. Tectè ejus memin
Mamilius l. 2. Astron.

- - - & bella ferarum.

Ovidius Naso inter Medicos adoptat
 ripotest, qui ea ingenii magnitudine fu
 it, ut res medicas metro suo facillimè

complexus quoque sit. De piscibus enim choatum opusculum reliquit, ex quo multos *Plinius* enumerat l. 32. c. 2. & t. Halieuticon inscribitur. Elegia ejus de Nuce celebratur. Extat & de medicina faciei Elegia, quæ in Vaticano isto, de *Ornatu faciei*, inscribitur. *Nicolaus Heinsius*, Nasonis genius, *Artem medicandæ faciei* appellare amat. Licet tamen ea de re ipse *Naso* se asseveret scripsisse in *Arte amandi*:

Est mihi, quo dixi vestræ medicamina formæ,

Parvus, sed curâ grande libellus,
opus.

Id tamen, in quo jam versamur, poëna illegitimum & tralaticium nonnullis Viris doctis putatur, interque eos *Lilio Gyraldo* l. 4. de Poët. Hist. Sed sapit ingenium Poëtæ. Digna quoque materia Nasoni formarum spectatori. Medicum ibidem se monstrat, in Cosmeticis versatum. Nam ut facies speculo levior fulgeat, recipit hordeum excorticatum, eruvum, albumen ovorum trita & commistata cum pulvere cornu cervi, narcissi bulbos

bos excorticatos, gummi, semen Thui
 & mel. Laudat & lupinos, fabas if
 ctas, cerussam, nitrispumam, iridem
 lyricam, & alia ibidem signata, quorum
 omnium probata in dealbanda facie v
 tus Medicis innotuit. Recentiores aqua
 & oleo Talci splendorem augent. IB
 margaritis, aliisq; pretiosis colmeticum
Panarolo in Fasc. Arcan. probatum, po
 vitam conservat pulcritudinem. Non
 fuit plebejæ cretæ præstantia, de qu
Petronius Afranius in Epigr.

Dum sumit cretam in faciem Sertio
ria, cretam

Perdidit illa simul, perdidit & fa
ciem.

Apparet verò hinc nitorem seu candi
 dum vultum *Nasoni* placuisse, quia fuit
 cum ex minio cum aceto destillato, quod
 hodie Hispanæ feminæ utuntur, vel ex
 fantalis rubris & alumine, quod pro se
 creto mulier Patavina habuit, ignoravit
 vel sprevit. Sic trahit sua quemq; vo
 luptas. Diverso olim amore accensus
Corn. Gallus El. 1.

Can

*Candida contempsit, nisi quæ suffusa
rubore*

Vernarent propriis ora serena rosis.

Plautus in *Truculent*:

*Buccas rubricâ, cerâ omne corpus
intincti tibi.*

Ubi *cretâ* legit *Phil. Rubeus* discipulus *Lipsii*, *Lib. 1. Elect. c. 13.* quæ cum *rubricâ* aptè jungitur. Nam uterq; color in usu feminis.

Cur *myrrham Naso* reliquis addidit, ignorare non potest, qui ex *Galeno* vidit *l. 8. Simpl. Med. Facult. ad ulcera & crassas cicatrices præparari.* Sed repetitio ingrata videtur vel frustranea in hoc versu :

Et modicum è myrrhis pingvibus adde cubum.

Igitur ex codice *Neapolitano*, *Patavino*, *Vaticano*, &c. ita emendat *Nic. Heinsius* :

Et modicum mistis picribus adde thymum.

Rectè id & eruditè, *Thymus* enim *Picris* ad tumores & verrucas commendantur *Plinio* *l. 21. c. 21. & l. 22. c. 22.*

For,

Forſan etiam ob odoris ſuavitatem thimum adjecit, ſicut moſcho, aliisq; odoribus Cosmetica ſua Itali imbuunt.

Columella, æqualis *Celſi*, de cuius Hortorum Librum Decimum de Re Rſtica ſupplevit

Sidereis vatis referens præcepta Maronis.

Palladius elegiacis opus Agricolarum libro XIV. abſolvit de inſitione arborum, nempe vitis, olivæ, pyri, mali punicæ, pomi, perſici, mali cydonii, meli, mali citrii, prunorum, ſiliquarum, ficus, mori, ſorborum, ceraſi, amygdalipiftaciorum, caſtanæ, & deniq; nucis.

Macer hic locum meretur, quam ætas ejus ferè ignota, ſuſpectus ſit qui vulgo circumfertur, unde *Pſeud* *Macrum* aliqui vocant. Plerumq; macrum ſtulo eſſe *Macrum* jocatur *Georg. Eberſchreinerus* Not. ad *Theodor. Meck* Tres *Macros* fuiſſe conſtat, quorum primus vixit tempore *Nafonis*, ſecundum *Plinii*, tertius incerto ſeculo. *Henricus Rantzovius* Vir illuſtris, *Plinianum* illud *Macrum* operis, quod de *Virtutibus*

HER

Herbarum inscribitur, fuisse autorem
 iudicat. *Æmilius* esse *Veronensem*, *Nas-*
onis æqualem, olim non dubitavi, quip-
 e humilem hunc vocat *Quintilianus* l.
 o. *Inst. Or. c. 1.* elegantem in sua mate-
 ia, non phrasi. Quod optimè nostrò
 convenit. Neq; enim omnes Poëtæ au-
 ei seculi, majestate carminis cum *Vir-*
ilio & facilitate cum *Nasone* comparari
 potuerunt, sicut nec omnes Oratores
Tullii eloquentiam, licet in eodem fo-
 & tempore, assequuti sunt. Scripta
 quædam ejus perierunt. Nempe de *Avi-*
us seu *Ornithogonia*, pro qua perpe-
 am apud *Nonium* *Theogonia* legitur,
 indice *Ger. Vossio* l. de *Art. Poët. Nat.*
 6. §. 4. item de *Serpentibus*, sive *Ophi-*
gonia. Superest de *Herbis*, illarumq;
 virtutibus *Liber Unus*, qui mortalita-
 em effugit. Hæc opera *Ovidius* agnovit
 o legitimis l. 4. *Trist. Eleg. 10.*

Sape suas volucres legit mihi grandis
or ævo,

Quæq; notet serpens, quæ juvat herba
Macer.

Meminit & illorum *Manilius*, quans
 H ———— quam

quam non nominato autore, quasi à
 versis essent conscripta. Judicat tamen
 rectè *Joseph. Scaliger* in Not. tange
 hæc *Macri* opera. Ita verò *Manilius*
 2. Astron.

Ecce alius pictas volucres, & bella jf
rarum,

Ille venenatos angveis, hic nata pœ
herbas

Fata refert, vitamq; sua radice ff
rentes.

Testatur *Plinius* l. 1. in Elench. cap
 se libro IX. de Piscibus ex *Macro Æm*
 lio quædam hausisse. Quis *Macer* ille
Licinius Historicus fuerit, de quo *Ma*
crobius l. 1. Saturn. c. 10. 13. nobis lateat
 De alio vetus in Insubribus lapis :

M. SENTIUS

L. FOVF

MACER

VETERA-

NUS LEGIO-

NIS IIII

SCYTICÆ

SIBI ET

FRATRI

V.F.

Ma

Macer ille, ad quem scribit *Martialis* 10. Ep. 17. carmina amasse videtur. Alium *Macri* librum de Medicamentis totius corporis humani ex sua Bibliotheca in publicam lucem protraxit Heros ad promovendas literas natus *Henr. Rantzovius*, quem secundum fecit. Istum nomen *Macro* abjudicari, *Nasoni* ignominium. Suspectum quoque ipse reddidit *Rantzovius* in Præf. quod aliquot versus Leoninos ac lima indigentes in eo inventantur. Nec olim aliud *Macri* scriptum præter Herbarum librum in usu fuisse, versu in *Catonis* distichis, quicumque nemum autor sit, indicare videtur Lib. 2.

-- *si mage nosse laboras*

Herbarum vires, Macer has tibi carmine dicet.

Quamquam verò *Catonis* nomen huic æfixerit author propter gravitatem sententiarum *Catone* dignam, nec ad æntem *Catonis* extendi possit, attamen *Valentiniani* Imperatoris seculo innotuit, sicut ex Epistola *Vindiciani* Comitis *Archiatrorum* est manifestum, adeò ut temporibus *Commodi* aut *Severi* recen-

tiorem autorem, non credat *Jos. Scaliger*.
 Certum est *Catonem* hunc personatum
 nudius tertius natum non esse, quam
 quam neq; *Ausonius* sit nec *Baptista P.*
us. Ignotus & illi & *Nasoni* & *Manilio* illi
 Secundus *Macri* liber, qui autorem ag-
 noscit *Q. Serenum Sammonicum*, quod
 miror *Illustri Rantzovio* à *Viris Doctis*
 indicatum non fuisse, qui hactenus non
 esse publicatum falsò ipsi persuaserant.
 Idem judicium esto de *Tribus Medicis*
næ libellis, quos *Macri* nomine circum-
 ferri in *Notis* suis ad *Catonem* mome-
 Germanorum *Maro* & *Martinus Opitius*
 Tertius *Strabi Galli* est. Errat & *Joh. N.*
ander in *Syntagm. de Med. Natalit.*
 76. quod de *Herbarum virtutibus* *Macc-*
 carmine elegiaco scripserit. Heroicum
 enim carmen ubiq; amat. *Rantzovio*
 tamen libentius postea accessi de *Plinio*
 ætate, vel certè suspicor *Plinio* esse p-
 steriorem, quia & *Plinii* & *Oribasii*
Galenii &c. sæpius meminit, nisi hæc
 aliis interpolata dicamus. Quicquid
 membranas *Macri* manu antiqva exar-
 tas dono *Luca Holstenii* possideo, à *J.*

Rhodio apud me inspectas & in Scribonii Notis seu Lexico citatas. Alios duos Codices Mstos contuli, unum Patavii apud Comitem *Jacobum Zabarellam*, quod *Rhodio* quoque visum, alterum Basileæ in publica Bibliotheca. Prima omnium editio, quæ cum Msto pari autoritate certat, à *Georgio Piëtorio* promulgata in nonnullis à Msto Codice Rantzoviano, vem apud D. *Ebelingium* Medicum Gœschildensem, pervolvi, differt, sicut id quoque in margine editionis Rantzovianæ adnotatum. Cum Commentariis *Guilielmi Gueroaldi* extat antiquo charactere & figuris illustratus, sed sine die & Consule.

Strabus Gallus, si is est, quem laudat *Macer* c. 44. posteriorem locum occupare non debet, qui Hortulum composuit carmine facili & Heroico. Posterior tamen multo est, quia Abbati Grimaldo Hortulum suum dedicavit, ut verus ille *Macer* ejus mentionem facere non poterit. Pië & Christianè Hortum claudit:

*Hoc Pater, hoc natus, hoc Spiritus
annuat almus.*

Notandum est, quod de Pulejo, sic
 Pulegio scribit, apud Indos tanti consti-
 re, quanti apud Gallos piperis nigri con-
 geriem, propter insignem vim laborre-
 leniendi. Patriæ bona ille peregrinis In-
 dorum medicamentis rectè prætulit.
 Tractat idem argumentum *Symphoricar-
 nus Campegius*, in Hortulo Gallico dicitur
 cens, in Gallia omnium ægritudinum re-
 periri remedia inquilina, nec medicam-
 nibus peregrinis Gallos egere. De *Ba-
 tavia* sua idem probavit *Jo. Beverovic-
 us*, nosq; pro patria nostra, in Medicin-
 Danorum domestica, tentavimus. Utr-
 nam auspicatò. In Msto Codice *Ranz-
 zovii*, quem à laudato *Ebelingio* habui,
 hic liber de *Herbis Terræ* dictus, nome-
 præfert *Walfridi*. In meis membran-
 Mstis, quas ex Italia mecum attuli, null-
 lus autor præfigitur. Nitida illæ manu-
 exaratae, ab editis Argentorati 1530.
 hinc inde nonnihil dissentiunt. C. de *Cu-
 curbita*, & frondes legunt, *effrondens*.
 Ib *Et quoniam*, leg. & quando *Ranz. 88*
quomodo. Ib. *mymphure*, leg. *mansure*,
Rantzov. mansure, ubi & in margine quicquid

It mansor explicatur, nempelorum tor-
 atoribus aptum, sed hic pro ipso ferro
 ponitur. *ib. abditur alvo*, leg. *additur*
alvo. C. de Marrubio, *pressat*, leg. *Rantz.*
pulsat. C. de Glad. *rigeant*, leg. *Rantz.*
Rugiunt. C. de Lilio. *laxis*, leg. *lufis*. Ex
quo Rhod. in Lex. scribe format luxis, ut
ad luxa membra referatur, seu luxata,
 quibus lilium confert ex *Dioscoride* l. 3.
 e. 116. C. de Apio *solido* leg. *solo*. *ib. no-*
arent, leg. *putarint*.

Ita quoque; *Rantzovianus*. C. de Beton.
otum si injuria, leg. *totam quæ injuria*.
 C. de Agrim. *Epota*, leg. *epota*. *ib. ton-*
a, leg. *tusa*. *Rantz. tunsa*. C. de Ambros.
Hanc ut cunq;, leg. *Nam utrumq;*. C. de
Nepet. pergratum leg. *prægratã*. *Rantz.*
ædulcem. C. de Rosa, *tereretur*, leg.
erreret. *ib. hic oleum*, leg. *hæcol*. *ib. sæ-*
e fiat, leg. *sæpe fuit*. *ib. Triverit*, leg. *te-*
uerit. *ib. Flagrat*, leg. *Fragrat*. *ib. eat*,
ateor, leg. *fætor*. C. ult. *conseptu viri-*
dis, leg. *consepto vilis*. *ib. Super opacatas*,
leg. Subter appacatas. *ib. germine*, leg.
vertice. *ib. poma*, leg. *mala*. *ib. interq;*, leg.
tinamq;, *ib. contingere*, leg. *comprehendere*.

Minutias linquo, quanquam inter haec
sint quæ Autorem & illustrent, & obscu-
rent.

Q. Serenus Samonicus, Celsi ferè
plerisq; Codicibus editisq; libris com-
individuus. De quo nihil dicam, quod
in Commentariis suis uberrimis & No-
Gabr. Humelbergius & *Rob. Keuchenius*
omnem materiam mihi præripuerunt
Carminè Heroico præcepta saluberrima
plerisq; humani corporis affectibus
randis complexus est, in cunctis ex arte
decore, nisi quod supersticiosam me-
dicinam subinde immisceat ad more
seculi illius, quo imperante Caracalla
magicis carminibus & curationibus Ro-
ma infecta fuit, & exemplo potius alicuius
rum quam quod revera crediderit illi
aliquid fidei esse concedendum. Vulgare leg-
rus hemitritæo depellendo conus, *Abram*
eadabra, chartæ inscriptus, plurimorum
observatione & eventu se probavit,
quamvis rationem ignoremus. Vidi pro-
fuisse in febribus, etiam sine superstitio-
ne collo appensum, addito solo cornu
cervino, cujus appensi tanta potentia

inter haec Constantino Casari Geopon. l. 16. c. 1. 3.
 nec boves nec equi possint agrotare.
 Notandum in Codice quodam Msto à
 me collato, legi Abracatabra, in meis
 membranis Mstis, Abracadabra.
 De carminibus his magicis non ita pri-
 em egimus. De magica verò hac medi-
 cina per characteres, amuleta, carmina,
 vide quæ Jo. Petr. Lotichius Comm.
 Petr. l. 1. c. 16. congeffit. Non meretur
 tamen Serenus exili hoc nævo proscribi.
 plurima enim insperfit, vulgo nota &
 sitata, ne imperfectum opus ederet,
 ut ignoraret ea quæ lippis tum & tonso-
 buserant notissima. Varii ejus Codices
 Msti passim extant, Parisiensis, Leiden-
 sis, Barberini, Goldasti, Pithœi, Vossii,
 Rantzovii, Rivini, Keuchenii, &c. nosq;
 legantem habemus membranaceum.
 Inter reculas quoq; meas servo *Lectiones*
Varias ex variis inter se collatis excer-
 ptas. Non pauca in hoc auctore post *Cæ-*
areum & *Molineum* emendavit *Rob.*
Constantinus, in *Rovillii* Celsi editione,
 & quædam ex *Sereno* delibavit *Petrus Pi-*
thæus *Advers.* *Subs.* *L. 1. c. 19.*

Q *Rhemnius Fannius Palæmon*, auct. *Q*
Remus Favinus, de Ponderibus & Measuris
 furis Medicinalibus Libellum manu scriptum
 & cauda truncatum procutit, multis
 cis Rei Medicæ afferentem. Hunc illustret
 strabit *Jo Rhodii* nostri de hoc argumēto
 to Dissertatio, quam cum *Celso* dabimus
 in lucem. Ultimum caput, de inventio-
 ne argenti auro in una massa permittit
 Archimedis invento, curiosum magis
 quàm Medicum, ex *Vitruvio* l. 9. Archi-
 tect. c. 3. facem mutuatur. Sunt qui
Prisciano hoc carmen attribuant. Sed nec
 scii ipsi sunt, an *Cæsariensis* ille fuerit
 an *Theodorus Priscianus*, cujus librum
 Medicum manibus veris famus.

Vindicianus Archiatrorum Comes
Valentiniani Senioris ævo, Clarissimus
 Poëtæ famam obtinuit, qui se à *Juliano*
Ausonio, Magni *Ausonii* Poëtæ Patre
 Medico plurimum adjutum in re Medi-
 ca fatetur. Tribuitur illi Carmen nomi-
 ne inelegans,

Quod natum Phæbus docuit, quod
 Chiron Achillem,

Quod didicere olim Podalirius atque
 Machaon &c. Quod

Quod tamen *Sereni peroratio* finisq;
 us Poëmatis videtur *Rob. Constantino*.
 xscripsit verò hunc *Marcellus* Vir Ill.
 Magistro Officior. *Theodosii Senio-*
 Hunc illis, cui ea propter ab aliis tribuitur. Vir
 it magnæ authoritatis in Re Medica
 o tempore, & Medicus magnus voca-
 ar à *D. Augustino*, qui Epist. V. ad Mar-
 ellinum de eo historiam affert, quam
 operæ precium est repetere. Consultum
 indicianus à quodam, quod in tempo-
 congruere videbatur, dolori ejus ad-
 buit, unde sanitas consecuta est. De-
 ade post annos aliquot eadem rursus
 corporis causa commotus, hoc idem ille
 utavit adhibendum. Adhibitum vertit
 pejus. Miratus currit ad Medicum,
 indicat factum. At ille, ut erat acerrimus
 ita respondit: ideò malè acceptus
 s, quia ego non jussi: ut omnes qui au-
 iissent, parumq; hominem nossent, non
 um arte medicinali fidere, sed nescio
 va illicita potentia putarent. Unde
 um esset à quibusdam postea stupenti-
 us interrogatus, aperuit quod non in-
 ellexerant, videlicet illi ætati jam non
 hoc

hoc se fuisse jussurum. Rectè id & prudenter Medicus fecit. Sed cur in februm cum alvi adstrictione clysteres averfasset sit idem, ut in *Epistola* ad Valentinianum Imperatorem testatur, non perspicuo Pudoris & reverentiæ modum prætercedit, prospiciens simul, ne veluti turpæ cura forti Viro adplicaretur. Ad temperandam verò viscerum siccitatem, illico infuso sale aquam frigidissimam obtulit, qua non solum sudor largissimus, quæ Nili ex corpore ejus effluentis, secutus sed ventris desiderio urgente, alvi onus omne, quo gravabatur, deposuit. Id quoque non sine ratione, sicut expositiis causis, in *Epistola* laudata fusius ipse demonstrat.

Magnum Ausonium Poëtam Burdigallensem inter Medicos quidam recensent. Quos rectè *Petrus Crinitus* l. 5. de Poët. Lat. c. 87. & *Joseph. Scaliger* Lect. Auson. l. 2. c. 33. erroris convincit. Quippe Pater ejus *Julius Ausonius*, Illyrici Præfectus, Valentiniani Senioris Archiater fuit, qui de Re Medica libros reliquit à *Vindiciano* lectos. Non tamen

rum Medicarum imperitus fuit *Ma-*
rus, quibus hinc inde versus suos exor-
 avit. Unde Eunomum Medicum im-
 eritum falsè irridet Epigr. 74. Pisces
 Mosellæ graphicè descripsit Edyll. 10.
 e membris humani corporis Edyllum
 2. extat ex monosyllabis in fine positis,
 ter quæ

Palpitat irrequies, vegetum teres, a-
cre, calens, cor.

In ovo passeris marini seu strutiocame-
 coquendo quæ Epist. XI. Paulino ex-
 robrat, non accedo Magno *Jos. Scali-*
ero qvii. 2. Auf. lect. c. 7. famem exinde
 ndici Paullino in fundo suo Crebenno
 manenti judicat, eo quod nulla svavitas
 n ovis Strutiocameli, quæ pro ornamen-
 tis aut *ἀντὶ κειμηλίων* suspenduntur. Neq;
 enim esurire poterat Paullinus, quam-
 diu ova passeris marini suppetebant, quæ
Galenus l. 3. Alim. Facult. inter alimen-
 ta numerat, cum anserum ovis, quan-
 quam deteriora sint quàm gallinarum ac
 phasianarum. Igitur rusticitatem quasi
 ipsi exprobrat, quod duriori cibo con-
 tentus esse possit, cum ipse Ausonius vi-
 num

nur *Rhamachi* imbecilli hauriat. De decoctione Epigr. 85 86. nihil occurrit, quia ipsi propria, nec usquam alibi legitur, ut verè *Ludov. Nonnus* l. 4. c. Re cibar. c. 18. Affinis illi forsan Potio mirabilis apud *Theodorum Med.* Diæta c. 20.

Lactantius Firmianus unico titulo in ordine Medicorum Poëtarum adscribitur, quod de *Phœnice* Elegiam composiderit Medicorum lectione dignam, quanquam Ethnici cujusdam hominis, non Lactantii esse credat *Bellarminus* de Scriptor. Ecclesiast. Fabulam esse nemo dubitat, sed cui secretior insit sensus. Nonnulli ad Chymica arcana torquentur.

Deusingius in Fascicul. Diss. Select. mundum universum hieroglyphicè designari suspicatur. Typum esse resurrectionis piè credimus, quo Patrum consensus conspirat. Quanquam daritalem Avem credere sit difficile, cum nusquam à nautis universum orbem pervagantibus reperta sit hætenus. Quod verò de Ave veteres finxerunt, nostrorum temporum Peregrinationes in terra invenerunt.

ant. In Japponia quippe, & maximè
insula Goto animal in sylva mari vici-
a fertur reperiri, cani non absimile aut
ulpi, nisi quod pedes breviores habeat,
ajus cutis ob auri colorem & mollitiem
lorum magno in pretio est, & caro de-
cata, quæ mensas opiperas instruit. Hoc
animal terrestre totum est, natum in ter-
& enutritum, prolemq; in terra edu-
ans, donec ætate ingravescente vici-
um se morti sentiens, instinctu naturali
onte se in mare præcipitat, ut rejuve-
escat in aqua sicut Phoenix in igne, ubi
edetentim assumit formam piscis sapo-
eodem grato quo in terra fuerat. Re-
lit id P. *Bernardinus Ginnarus* Soc.
es. l. 1. del Saverio Orientale tom. 1.
13. edit. Neap. 1641. & ante eum P.
Duovicus Dalmeida, qui viderat ipse
nicet de veritate dubitaret) Gotò à Re-
e ejus loci ipsi donatum, & partem ejus
Europam misit ad societatem, ut cau-
m inquirerent. Veritatem quoq; rei
onfirmavit Bernardino *Josephus de*
Moura Lusitanus, qui inde redux id à se
sum retulerat. Suspicio tamen Phocam
ma-

marinum esse, seu Syrenen, indeq; mirans
tam fabulam, si fabula dicenda. Phæm
eis verò historia sapit metempsychos
Pythagoricam, vel certè Chymicorum
opera confirmat, qva ex cineribus plantarum
tarum plantas resuscitant, quod in ossibus
humanis tentatum quoq; accepit.

Marbodæus Gallus Cenomanensis
de gemmis brevia carmina pepigit,
materia non metri elegantia pretium na
cta. Scholius *Alardi Amstelodami* nonni
hil lucis accepit.

Joannes de Mediolano Medicus Salerni
nitanus, nomine Scholæ Salernitanæ A
C. 1100. carmine Leonino de conser
vanda valetudine bona librum, vel, ut
alii legunt, Regimen Sanitatis, vel Flo
rem Medicinæ, à se compositum Robert
to Guilielmi Nothi Nortmanniæ Ducis
filio, è Palæstina reduci & Regii Angliæ
sceptri proximo hæredi, dedicavit cum
consuleretur Schola universa de vulne
re Regis designati brachio dextro acce
pto in obsidione Hierosolymitana, quod
in fistulam degeneraverat. *Arnoldus de*
Villanova Commentariis suis opus enarrat

ans, nomine *Schola Salernitanae*, verò
 uthore dissimulato, inscripsit, ut nar-
 at *Jo. Georg. Schenck* in *Bib. Med. Do-*
 ctiores deinde non ita pridem *Animad-*
 ersiones addidit *Renatus Moreau* Me-
 icus Parisiensis magnæ eruditionis, cu-
 us auctior editio ex schedis Paternis ex-
 ectatur à filio *Jo. Bapt. Moreau*, sicut te-
 is est *Paulus Colomesius* in *Collect.*
Gallic. Particular. p. 107. Versibus Ma-
 aronicis Gallicis, quos *Burlesques* vo-
 ant, nuper Parisiis divulgavit *Jo. Co-*
hart, summo *Guidoni Patino* dedica-
 is, quorum versuum *Patinus* ipse Au-
 or creditur.

Amavit istud seculum versus Leoni-
 os. Eodem genere rithmorum usi alii,
 quibus plus laboris quàm ingenii. Co-
 cto enim genio scribuntur, quale est
 Carmen hoc rithmicum de *Alecis* falsati-
 iribus, olim in *Triclinio Arnoldi Ducis*
Geldriae repertum.

Alec falsatum, crassum, blancum, gra-
ve, latum,

Illud dorjatatum, scissum, per ventrificat-
tum,

X

Huic

Huic caput ablatum, sic pellibus excom-
atum,

Intus mundatum, crudum, vel in igne
crematum,

Illi cepe datum, per panem rustifica-
tum,

Et sic cœnatum, dum transis nocte cœ-
batum.

Hoc thyriacatum valet antidotum pro-
ciatum,

Quod parat optatum potamen largiffi-
atum,

Dans de manè ratum guttur bibenda
paratum,

Haustu prostratum reparat, madidant
palatum,

Et caput & pectus desiccant phlegma-
satum,

Dans urinatum, citò mox deinde cacc-
tum,

Dirigit inflatum, cibum penetrat vent-
ratum,

Hoc medicinatum LAURENS fecit
versificatum.

M. Hier. Vidas Cremonensis Bononi-
bycum libris duobus docuit.

Quod

*Quos mores, quas aut parvis reptanti-
bus artes*

*Juppiter addiderit, quæ fila tenacia se-
rum*

Ore vomunt Saturæ &c.

Bapt. Fiera Mantuanus, ducentis ab-
hinc annis Cœnam poemate docto, in-
duxit, ferculis ex plantarum genere de-
sumptis ad illam Medicinæ partem illu-
strandam quæ in Vietus ratione consistit.
Raphaeli Reario inscripsit, nam in li-
brine libri, livorem & perfidiam Medi-
corum timet. Nuperis annis auctorem
veneriosum Patavii recognovit, Notisq;
auditis auxit *Carolus Avantius Rhodi-
anus*, herbariæ rei peritissimus.

Cum hoc Fiera ad seculum, quod no-
tum præcessit, devolvimur, eadem se-
culum & hoc, quod terimus, inclusuri. Per-
ambulabimus verò, peregrinantium in-
ter, Europæ partes præcipuas, literarum
romaniorum gloria illustres, donec ad
patriam redeamus, ubi pedem figemus.
Italia.

Hieronimus Fracastorius Veronensis
notus inter Medicos extulit, & præter

alia cedro dignissima scripta, de Morbo Gallico seu Xiphilide libros tres Petrus Bembo inscriptos heroicis versibus concinnavit, qui cum veterum maiestate cernere valent. Vitam hujus vide sis apud *Jo. Neandrum* Syntagm. de Med. Orri p. 164. Scripsit etiam de Cura Canu Venaticorum Heroico stilo, cujus titulus est: *Alcon.*

Jo. Aurelius Augurellus Ariminenis Chrysopœæ Libros Tres ad Leonem P. M. & Geronticon librum Unicum Petrum Lipomanum Venetum missi Basileæ prodierunt 1561. mox Antwerpia 1582. demum Tom. 3. Theatri Comediarum 1613. & 1659. Argentorati.

Merlinus Cocajus Poëta Mantuanus in Macaronea XII. de Lapide Philcorum, Luna, Venere, & Sole aliis lusit.

Petrus Berigardus, Patruo Claudio Berigardo Gallo natus, Patavii 1616 Aphorismos Hippocratis Rhythmicè versu Latino, ut discipulorum memoriae consuleret, brevissimè absolvit.

Cæsar Zarottus Justinopolitanus

icus quantum ingenio valeat, elegiacis
venetiis testatus est.

Holstilius Contalgenus Academicus
patista Florentiæ 1651. publici juris
cit Institutionum Anatomicarum Li-
ros Tres, ex Parentis meisq; Operibus
metro Etrusco comprehensos, quo no-
mine hic Viro curioso publicè gratias
ago.

Lux obnubilata suapte Natura reful-
ens, seu Vera de Lapide Philosophico
Theorica, metro Italico descripta, & ab
Autore innominato Commenti gratia
ampliata Venetiis prodiit 1666. Sere-
nissimo FRIDERICO TERTIO Dan.
Norw. Regi submissè inscripta.

Plures alios carmine vel Medicos vel
Medicas res profecutos esse non dubito,
mihi tamen vel necdum visos vel memo-
riâ elapsos, qui ea propter ignoscent,
quod tacitus eos venerer.

Ex Hispanis *Petrus Lopesius* Avissen-
sis Lusitanus mihi notus est, cujus Poësis
Philosophica in sex libros digesta de to-
tidem rebus, quas Physici non-Natura-

les vocant, Conimbricæ 1618. impressa
 sa fuit carmine Heroico & Elegiaco.

In Gallia plusculi hic se Viros præstiterunt. Eminent ut in Historia ita & Poësi
J. Aug. Thuanus, cujus de Re Accipitraria Libri Tres versu Heroico conscripti applausum meruerunt. Media ibidem propalat quibus pestes accipitrum & vulnera, & ulcera ab Aucupe curari possint.

Bartassium elegantem & eruditum in Galliis Poëtam vocat *Ger. Vossius* c. 6. de Nat. Poët. §. 4. cujus etiam laudes persequitur *Jo. Benedictus* in Præf. Luciani

In opere Gallico quod Parisiis 1561. produit, de la *Transformation Metallique*, plurimorum autorum Jambis, ferarum rithmi Gallici afferuntur magnæ & antiquitatis & apud Chemicos authoritatis. Nempe

1. La fontaine des amoureux de science, Author J. de la Fontaine, composée 1413.

2. Les Remonstrances de Nature par l'Alchymiste errant : avec la réponse du dict Alchy, par J. de Meung. entremise

ple un traité de son Romant de la Rosa,
concernant le dict art.

3. Le Sommaire Philosophique de N.
Flamel, qui florissoit l'an 1393. & 1407.

Ræmundi Massaci Aurelianensis Me-
dici Pugeæ, seu de Lymphis Pugæanis li-
bri duo 1609. divulgati Parisiis versu He-
roico, in Bibliotheca mea visuntur.

Jo. Benedictus Medicus in Acad. Sal-
muriensi, tam fuit in literis exercitatus,
ut *Horatium* Græcè pari tum numero
carminum, tum metro verterit, ob quam
vertionem ab *Isaaco Casaubono* commen-
datus *Philippo Mornæo* Plessiaci Domi-
no, cathedram Salmuriensem obtinuit.
Vide ejusdem in *Lucianum* Epistol. De-
dicatoriam.

Tacendus non est *Carolus Sponius*
Medicus Lugdunensis. Sibyllam ejus
Medicam officina Lugdunensis 1661. de-
dit, *Guidoni Patino* Parisiensium Docto-
rum Clarissimo & Poëtæ acuto dicatam,
quæ *Hippocratis* Libellum Prognosticon
Heroico poëmæte latino exprimit,

Ejusdem *Patini* filius *Carolus Pati-*
nus Parisiensis Medicus in stirpem Re-

giam Epigrammata ingeniosa cum Emblematis condidit.

Ren. Rapini Soc. Jes. Hortorum Libri IV. laudati quoque in Ephemeridibus Eruditorum, omne punctum ferunt.

Gallicam Scholæ Salernitanæ versificationem versibus Macaronicis redditam, suo loco adduxisse nos meminimus.

Ex Gallia si in Britanniam trajiciamus offerent se ingenia, ut in cæteris, ita in Poësi maxima. Non paucorum vena in Chemicis sacris describendis se effudit.

In Harmonia inperscrutabili Chymico Philosophica edita à D. *Heermann* *Condesyano*, sequentia opuscula continentur:

1. Liber Luminum Rasis Cestrensis Philosophi & Medici elegiaco carmine

2. Rasis Cestrensis Lumen Luminurum in expositione Compositionis Alchimicæ, carmine Heroico capitibus XII.

3. Laudabile Sanctum seu Tractatus duodecim aquarum, quæ perpetuæ & vivæ nuncupantur, conscriptus à *Merlino* Philosopho Anglo, carmine itidem heroico.

In Theatro Chemico Britannico ab
Abbatia Ashmole Mercuriophilo Anglico
 edito Londin. 1652. cum Commenta-
 ris sequentes Chemici versu Anglico
 conscripti recensentur.

1. The Ordinall of Alchimy. *Thomas
 Norton* of Bristol. Capitibus septem con-
 stat cum figuris.

2. The Compound of Alchymie, *Ge-
 rge Ripley* chanon of Bridlington.

3. Anonymus Liber Patris Sapientia.

4. *Hermes Bird*.

5. The Tale of The Chanons yeo-
 man. *Geoffry Chaucer*. Hujus ibidem
 hoc Epitaphium legitur :

M. S.

*Qui fuit Anglorum Vates ter maximus
 olim*

*Galfridus Chaucer conditur hoc
 tumulo.*

*Annum si quæras Domini, si tempora
 vitæ,*

*Ecce notæ subsunt, quæ tibi cuncta
 notant.*

25. Oct. 1400.

Ærumnarum reqvies mors.

I 5

N. Brig.

N. Brigham hoc fecit Musarum nomine sumptus. 1556.

6. The Worke of *John Dastin*.

7. Pearce The *Black Monke* upon the Elixir.

8. The Worke of *Rich. Carpenter*.

9. The Hunting of the Greene Lyon. Written by the Vicar of Malden.

10. Breviary of Natural Philosophy. *Thomas Charnock* 1557. Eiusdem *Ænigma* made Alchimia 1572.

11. Bloomfields Blossons: or, the Campe of Philosophy.

12. *Sir Edward Kelles* Worke.

13. Testamentum *Joh. Dee* Philosophi summi ad *Joh. Gwyn*. 1568.

14. *Thomas Robinson* de Lapide Philosophorum.

15. Anonymi: Or, Severall Workes of unknowne Authors.

16. *John Gower* concerning the Philosophers Stone.

17. *George Ripley* verses Belonging to an Emblematicall Scrowle.

Item: The Mistry of Alchymistes. Eiusdem Medulla, & alia.

18. *John*

18. *John Lydgate* out of *Aristotele Secreta Secretorum*.

19. *Anonymi* alius *Capita Sex*.

20. *The Hermets Tale*.

21. *Ænigma Philosophicum D.D.W. Bedman*.

22. *Fragments Coppied From Thomas Charnocks. 1573.*

Josephus Devonius *Iscanus* *Anglus*, qui claruit A. C. 1210. de *Characteribus Trojanorum & Græcorum* versus *Latinos* dedit, quos *characteres Isaacus Porphyrogenites* olim *Græcos* scripserat, editos cum *versione à Jano Rutgersio* l. 5. *Var. Lect. c. 20.*

Arturi Jonstoni *Medici Regii Parerga & Epigrammata*, *Musas aulicas* cum voluptate legimus. In *Parergo* primo *Buchananum* civem suum defendit contra *Medicæstrum Hypermorum*: In *Secundo* contra *onopordum* furentem. *Exstant hæc in Tom. I. Delit. Poët. Scotorum* hujus ævi.

Davidis Kynalochi *Doct. Med.* de *Hominis Procreatione Heroicorum* lib. 1. de *Anatome & Morbis internis* lib. 2. operæ

operæ pretium erit Medico, & Poëtæ
evolvisse.

Hinc ad Belgas digressi singularem im-
condendo carmine genium, suavemq;
venam admirabimur. Audiantur tantum
Medici, de quibus hic loquimur.

Balduini Rosssei Gandensis Venatio
Medica gravi poëmate adornata perpla-
cet.

Marci Neviani Gerardo Montani,
de Qualitatibus primis, secundis, ter-
tiis & occultis, de Plantarum Viribus, de
Curandis Morbis Poëmatia, à *Job. An-*
ton. van der Linden l. 3. Script. Med. in
catalogo Medicorū Operum ponuntur.

Nicolai Biesii de Physica lib. 3. profa
& carmine laudantur à *Valerio Andrea*
in Bib. Belg.

Gratulamur arti nostræ quod *Caspar*
Barleus, seculi nostri Naso, Medicinæ
Professionem carminibus suis, quæ Libi-
tinam effugerunt, illustraverit.

Petri Scriverii quoq; grata est memo-
ria, qui in Saturnalibus suis de Usu &
Abusu Tabaci solita sibi & Bilbilico
amœnitate ludit.

Jaco.

Jacobus Catzius omne punctum in vernaculis rithmis tulit. Inter Medicos hic locus illi conceditur, quia metra sua singulis capitibus *Jo. Beverovici* de The- sauro sanitatis præfixit Materiam Medi- cam illustrantia, & cætera quæ ad Diæ- tam spectant.

Vicina Belgio Germania, Poëtarum Medicorum numero abundat.

Fr. Basilii Valentini versus Germanici circumferuntur de Mineralibus & Me- tallis.

Leonb. Thurneisseri Quintæ Essentiæ libri XIII. magna sonant, uti & ejus- dem *Archidoxa* l. 8. rithmica.

Magnesia, majora promere videtur. Sunt versus vernaculi de Lapide Philo- sophico *Job. Bernhardi Hildebrand*.

Hadrianus à Mynsicht Testamen- tum suum, quod Hadrianeum vocat, de Aureo Philosophorum Lapide, seu poti- us Vitriolo, posteritati non invidit.

In Diæta describenda feliciter alii lo- culos suos excusserunt. Inter quos caput efferens *Eobanus Hessus*, bonæ valetu- dinis conservandæ ex variis Medicorum
messi-

messibus Præmetiûm decerpfit ad Georgium Strutiadem. Idem Medicinæ Encomium ex *Erasmo* versu facillimo elegiaco reddidit.

Victus quoq; ratio & cultus per *Jochimum Camerarium* quaternis in singulos menses versibus elegiacis, autore tanto dignis, expositus est.

Petrum Lotichium Secundum, ejusq; Nepotem *Joh. Petr. Lotichium*, quid memorem? Medica & Poëtica arte illustres Viros. De quibus ita *Daniel Paræus* Philip. fil. cecinit:

Lotichiis meritò palmam tribuere Camerane,

Seu Medicæ spectes, sive Melicæ artis opus.

Henrici Smetii, Johannis Posthii, nota cunctis in Re Medica & Poësi fama, ut alios non paucos taceam.

Παντοπώλιον, *Quadrupedum, Avium, Piscium, Radicum* &c. Naturas carmine elegiaco *D. Georgius Pictorius* olim concinnavit.

Jani Cunr. Rhumelii Epigrammata de Animalibus, Avibus & Piscibus Noriberga procudit.

Medi-

Medicinæ gloria per Satyras XXII.
 Offerta à *Jacobo Balde* Soc. Jesu, reperi-
 tur in *Parnasso Poëtico* Soc. Jesu.

Altius assurgunt in eadem Germania
Meibomii Pater & Filius, quorum ille
 o. *Henr. Meibomius* præter Jusjuran-
 dum & Mæcenatem, nobis Vitas Medi-
 corum illustrium promisit, quod à Filio
 superstite *Henrico Meibomio* Helmsta-
 densis Academiæ Professore clarissi-
 mo expectamus, cujus etiam hoc loco
 nomen acclamare debui, quia in bicipiti
 Parnasso felicius Patre, Avi exemplo
 somniavit, sicut edita Poëmata magnifi-
 ca testantur, inprimis quæ ad Augustum
 Ducem Brunsvicensem Senem, cujus va-
 letudini cum *Conerdingio* præfuit, non
 semel misit.

Floret etiam nunc *Michaelis Kirste-*
nii Moravi penna & lacertos movet sive
 in foro Medico, sive Astronomico Mu-
 sas sollicitet. Servat Theatrum nostrum
 Anatomicum Epigrammata nervosa in
 perpetuam *Kirsteniani* nominis memo-
 riam, quæ alibi non semel legenda exhi-
 buimus.

Johan-

Johannes Conr. Brotbeqvius Medicus
Tubingensis Hymettum sacrum, sive
Epigrammata sacra nuper genio favente
in publicum emisit.

Georgius Hieron. Welschius, Augustae
norum novum sidus, in *Alexandri Gatt*
zii poemate de Venatu Damarum ver-
tendo authorem metri facilitate longissi-
mè superavit, ut alias Viriad Medicinæ
laudem nati dotes silentio transmittam.

In Borussia *Joachimi Pastorii* Med. D.
& Professoris in Gedanensi Gymnasio
Honorarii fama meritis respondet. Syll-
varum Pars Prima, Heroës sacri, Peplus
Sarmaticus, Mula peregrinans & alia
non pauca inter præcipua Heliconis ori-
namenta asserunt.

Non deniq; illaudatam operam huc
contulerunt patriæ nostræ ingenia, ex
quo Medica Ars in precio esse apud nos
stros cœpit. Nihil loquar de Carminibus
Magicis Septentrionalium Populo-
rum, quibus morbi creduntur induci vel
extirpari. Vernacula hæc illis lingua
mus, ut sermo de Doctis feliciori omine
succedat, quanquam negari non possit

vetes

eteres Scaldros nostros palmam in carminibus
ræripuisse aliis, de quibus legendus *Olaus Wor-*
pius in Dissertat. de Prisc. Dan. Poësi in Ap-
pendic. Literat. Runic.

Johannes Francisci Medicinam in Academia
Hafniensi Professus Librum Carminum ad FRI-
DERICUM II. Regem Daniæ edidit Lugdu-
ni apud Gryphios 1561. & de Oculorum Fabri-
ca Carmen.

Johannes Pratenfis in eadem cathedra Doctor
signissimus, intima familiaritate *Petro Severino*
Dano Chymico clarissimo junctus, ejusdem
honori de Chymia Poëma, quod in calce *Ideæ*
philosophicæ P. Severini legitur, consecravit.
Adjat & ejusdem aliud Carmen gratulatorium,
Epi & Ecloga *Daphnis*.

Andreas Lemvicus ejusdem Academiae Medi-
cus, quantum cum Musis commercium aluerit,
testatus est Carmine Hafniæ impresso 1564. de
exitio Navis sine Pari, nostris *Mageloes* dictæ.

Andrea Kragii Doctoris Academici, quem
Thalè Horningus in Cista Medica, & ab eo sedu-
ctus *Jo. Ant. Lindanus* in l. de Script. Med. *Kru-*
ium vocat, Resolutio Ramea Horatii de Arte
Poëtica, quæ Basileæ 1586. in lucem prodit,
ingenium Viri & eruditionem prodit.

Casparus Bartholinus Parens noster beatus, in
tanta variarum scientiarum amplitudine, sin-
gulari semper præpensione ad Poësin ferebatur,
sua vel amicis gratificandum sibi putavit, vel

feria negotia gratâ condivit varietate. Ingenium
 tem satis Fasciculum Carminum variis in locis
 publicatorum collegit Christianus Tidstadius, P
 eta non infimi spiritus, Hafniæ typis subjectum
 1621. eademq; opera ex authoris dispersis char
 ris Epigrammata extemporanea, quæ juveni
 inter peregrinandum fudit, in septem classe
 distribuit. 1. Continet sacra, Ecclesiastica. 2. E
 thica, Politica, Oeconomica, Juridica, Poëtica
 3. Physica, Metaphysica, Medica, Chymica
 4. Mathematica, Astronomica, Cosmographica
 ca, Nautica, Bellica, Apodemica, Historica
 5. Mixta. 6 Amatoria. 7. Ludicra. Unum a
 terumve ex Tertia Classe producam, ut ex uirg
 gve Leoem cognoscas. In Medicos,

Cum malè nullus habet, malè habet Podalirius omnium

Atque dolet, quando nemo dolere potest.

Alluſit ad illud Stobæi ſerm. 100. ex Philemon

κακῶς ἔχει
 αἴτιος ἰατρὸς, ἂν κακῶς μηδεὶς ἔχη.

id est :

Res misera Medicus est, cui nunquam benè est,

Nisi malè sit quam plurimis.

De partibus corporis alibi.

Vult acidum stomachus, pulmo dulce, hepar amarum

Esse potest conjunx hac medicina triplex.

Jacobus Fabricius Archiater Sereniss. Dan. Re
 gum, Poëta Laur. Cæsareus, periculum Mell
 cum seu Juvenilium Fœturas priores Hallæ Sax
 1600. prodire passus est, plurimis domi apud
 Gene

Generum D. Simonem Paulli, illius in Aula Regia Successorem, in scriniis relictis Poëmaticis, quæ Vir Magnus inter Artis impedimenta gravari, more suo, sensu procudit.

Major fuit Joannis Laurenbergii Professoris Sorani in Parnasso autoritas, quam credi possit. Satyris elegantissimis utraq; lingvâ latinâ & vernaculâ seculi nostri mores perstrinxit, quæ ex officina Sorana prodierunt. Tantumq; in Græca literatura excelluit, ut non rarò carmina ex calamo ejus profluxerint, quæ Heroicis Homeri temporibus digna judicavit magnus in hoc genere Censor Daniel Heinsius.

Joannes Rhodius nostras ad hanc classem pertinet, quem vidi inter peccinandum carmina ad amicos gratulatoria suo & aliorum nomine decoroperasse. Justæ magnitudinis volumen ex editis & scriptis consilio Naudæi amici congestis, quod tamen post fata, cum reculæ in patriam revererentur, dispersum fuit. Quædam tanquam naufraga frustra ad me pervenerunt, ex quibus unicum signabo, quod inter extrema fuit, in sceleton eburneum Augustissimi Regis, FREDERICI TERTII Domini nostri Clementissimi:

Corporis humani sunt hæc sine carnibus ossa:

Æmula natura dextera vicit opus.

Addite simul nervos: compages nexa movetur,

Et supplex Regis procidit ante genu.

In cæteris plurimum sanguinis atq; nervorum invenias,

Olaus Borrichius Medicus Regius & Academicus, secundas in Poëmate partes jure & eruditi orbis confessione occupavit, ne primas dlicam. Penetrasse eum in Artis Poëticæ arcanaa Parnassus in nuce editus fidem facit, in quos *Smetii, Gloneri, Riccioli, Cavalli* aliorumq; industriam accuratè superavit. Augusto deinceps Poëmate Augustissimo Regi FRIDERICO IIII publico Academiae nomine gratulatus est, & in Laboratorio Burrhiano describendo, oculorumq; operatione decantanda, firmam facilitatem ostendit.

Jacobus Henricus Paulli Sim. Fil. Patre & utroque Avo Medico natus, primùm Anatomicae cathedrae, postdein Historicae destinatus, varia carmina in honorem Amicorum, & Epigrammatum promiscuorum Libellum publico dedit, nitidum & comptum. In Panegyricis aliis Augustissimis Principibus dicatis Heroici carminis numeros materiae rerumq; gravitati accommodavit.

Plures alios Medicos hodieq; veneramus *Ostfeldios, Moinichenios, Wormios, Fossios*, natos Poëtas & factos, qui tamen modestia vel occupationibus necessariis, intra laudem paucorum epigrammatum se continent, quam publicam facillimo carmine & arguto merentur. Nollem silentio præterire alios in patria Poëtas, qui vernaculo rythmo nonnullas medicinae partes in vulgi gratiam aggressi sunt, de hepate, anse-

re, tabaco &c. nisi ipsi se nominare non voluissent. Postremum tamen de pulvere Tabaci Poëma ingeniosum ideo posteritati commendo, quod authorem habeat *Carolus van Mander* Arte Poëtica & Apellis, inter primos æstimandum, quippe qui, ut olim Zeuxis, pingit æternitati.

Me quod spectat, quanquam nec arte, nec ingenio deficiat, majorum virtutes gravitate aut facilitate haud æquans, optimos tamen sequi semper assuevi, cum reliquis paria facere, ut vel ex me constare possit, quanto sit aliud primum esse, aliud secundum. Medica arte alios iuvare, ipsum me, ocii tædio, didici oblectare epigrammate:

*Sunt bona, sunt quædam mediocria, sunt mala
plura,*

Quæ legis: hic aliter non fit, amice, liber.

INDEX
EORUM

quorum mentio fit
in Dissertatione

TH. BARTHOLINI
de Medicis Poëtis

id est

qui Poëta Medica

aut

qui Medica Poëtice seu metricè tractarunt.

A.

Abubahar. Pag. 107.

Abuthafan. 107.

Joh. Guinterius Andernacus. 101.

Andromachus. 101.

Aratus 99.

Archelaus. 103.

Averroes. 105.

Avicenna seu Aben Sina. 104.

Joh. Aurel. Augurellus. 132.

Ausonius. 68. 124. sq.

B.

Jacobus Balde. 143.

Caspar Barlaeus. 140.

Bartassius. 134.

Casparus Bartholinus. 145.

Bedman. 134.

Johannes Benedictus. 125.

Petrus Berigardus. 132.

Nicolaus Biesius. 140.

Her-

INDEX.

Terres Bird. 137. 139.
 Plaus Borrichius. 103. 148.
 Ph. Conrad, Brotbeqvius. 144.

C.

Joachimus Camerarius. 142.
 Catullus. 35. 44.
 Jacobus Catzius. 141.
 Rasis Cestrensis. 136.
 Thomas Charnock. 138. 139.
 Claudianus. 68.
 Johannec Cochart. 129.
 Columella. 112.
 Holstilius Contalgenus. 133.
 Euricius Cordus. 100.

D.

Damocrates. 101.
 John Dastin. 138.
 Johannes Dee. 138.
 Josephus Devonius. 139.

E.

Elchathib. 106.
 Ennius. 75.

F.

Jacobus Fabricius. 146.
 Qv. Rhemnius Fannius sen
 Remus Favinus. 123.
 Baptista Fiera. 131.
 Flamel. 135.
 J. de la Fontaine. 134.

INDEX

Fossius. 148.
 Hieronymus Fracastorius. 131.
 Johannes Francisci. 145.

G.

Alexander Gattius. 144.
 John Gower. 138.
 Gratius. 108.

H.

Heliodorus. 99. 102.
 Hesiodus. 6. 98.
 Eobanus Hessus. 141. 142.
 Hierotheus. 103.
 Job. Bernhardus Hildebrand. 141.
 Homerus. 3. sq. 13. 95.
 Horatius Flaccus. 36. 38. 47. 48. 55.

J.

Arturus Jonstonus. 139.
 Cas. Zarottus Justinopolitanus. 132.
 Juvenalis. 41. 50.

K.

Edward Kelles. 138.
 Michaël Kirstenius. 143.
 Andreas Kragius. 145.
 David Kynalochus. 139.

L.

Lactantius. 26.
 Johannes Laurenbergius. 147.
 Andreas Lemvicus. 145.
 Petrus Lopesius. 133.

Joh

INDEX.

Job. Retr. Lotichius. 142.
Petrus Lotichius. 142.
Lucanus. 23. 25. sq. 29. 34.
Lucianus. 104.
Lucilius. 56.
Lucretius. 107. 108.
John Lydgate. 139.

M.

Macer. 36. 37. 72. 112. sq.
Carolus van Mander. 149.
Manethon. 99.
Marbodæus. 128.
Martialis. 36. 55. 66. sq.
Remundus Massacus. 135.
Johannes de Mediolano. 128.
Job. Henric. Meibomius. 143.
Henricus Meibomius. 143.
Merlinus. 136.
J. de Meung. 134.
Möinichen. 148.
Black Moncke. 138.
Muffins. 99.
Hadrianus à Mynsicht. 141.

N.

Marcus Nevianus 140.
Nicander. 100. 101.
Thomas Nortion. 137.

O.

Oppianus. 101. sq.

INDEX,

Orpheus. 99.

Orus. 99.

Ostenfeld. 148.

Ovidius. 108. 109. sq.

P.

Palladius. 112.

Joachimus Pastorius. 144.

Carolus Patinus. 135. 36.

Guido Patinus. 129. 135.

Jacobus Henricus Paulli. ab init. 148.

Perfius. 50. 54.

Philes. 103.

Georgius Pictorius. 142.

Plautus. 37. 41. sq. 56. sqq.

Johannes Posthius. 142.

Johannes Pratenfis. 145.

Prudentius. 38. 50. 68. sq. 73.

R.

Ren. Rapius. 136.

Rafis. 105. 136.

Joannes Rhodius. 147.

Janus Cunrad Rhumelius. 142.

Georg. Ripley. 137. sq.

Thomas Robingson. 138.

Baldwinus Ronseus. 140.

S.

Q. Seren. Sammonicus. 120.

Seneca Tragicus. 29. 31. sq. 34.

Silius. 23.

Hen

INDEX.

Henricus Smetius. 142.
 Erasmus Smidius. 104.
 Carolus Sponius. 135.
 tatus. 44.
 Strabus. 117.
 Symposius. 49. 51.

T.

Terentius. 61. sq. 65.
 Theophrastus. 103.
 Aug. Thuanus. 134.
 Leonh. Thurneisserus. 141.
 Tibullus. 38. sq.
 Tograi. 105.

V.

Fr. Basilius Valentinus. 141.
 Hieronymus Vidas. 130. sq.
 Vindicianus. 123. sq.
 Virgilius. 8. 12. sq. 17. 23. 45.

W.

Georg. Hieronym. Welschius. 144.
 Wormius. 148.

ER-

ERRATA

quæ Autoris absentia
irrepperunt
ita corriguntor :

Pag. 8. lin. antepenult. leg. fabuloso. 11, 9. Anaa
zarbæo. 17, 1. Columella. 9. pfora. 22, 3. suco
25, 23. omina. 26, 17. omina. 30, ult. tum. Se-
quitur: 32, 3. veris. 35. 14. Pulmonum. 42, ult.
facit. 80, 6. subjecto. 111, 12. potest. 121, antep.
pen. editione. 122, 4. multum. 123, 10. consultuss
130, ult. dele punctum. 131, antep. dele punctum.

Monemus, in nonnullis exemplarib. mendas
aliquot jam esse emendatas.

FINIS

11, 9. A
12, 21, 3
et. um. Se
um, 42, 8
et, 121, 8
confirma
e punctum
et b. mendo

